

A MAGYARORSZÁGI SZERZETESRENDEK.

A tanítórendek:

Pannonhalmi szentbenedekrendi egyházmegye.

Főapát és rendfőnök:

BÁRDOS REMIG dr.

a szent Márton hitvalló püspökről nevezett pannonhalmi szentbenedekrendi egyházmegye főpásztora és a magyar szent korona alá tartozó ugyanazon rendi összes apátságoknak főapátja és örökös elnöke, Kőszeg szab. kir. város díszpolgára, okleveles főimn. tanár stb.

Született Ipolyságon (Hont vm.) 1868 február 28-án. Szent Benedek-rendjébe 1885 augusztus 2-án lépett be és az egyszerű fogadalmat 1888 június 29-én, az ünnepélyes fogadalmat pedig 1891 június 30-án tette le. 1892 július 3-án szentelték áldozópappá és rendjében hosszú ideig működött mint középiskolai tanár, gimnáziumi igazgató és különféle rendű tisztségek viselője. Irodalmi és társadalmi működést fejtett ki. A rend káptalanja 1920 május 19-én választotta meg főapátjává és ebbe a méltóságba ugyanezen év június 29-én iktatták be.

A rend rövid története.

A pannonhalmi kivált-ságos egyházmegye keletkezése egybeesik a magyar katolicizmus születésével. A pannonhalmi kolostort

Géza fejedelem kezdte építeni. Ebben az időben itt az országban sem érsekség, sem püspökség nem vlt, az ország nyugati részére a

salzburgi érsek, a passauai és prágai püspökök tartottak igényt. Szent István a Koppánnyal vívott ütközet után, miután a győzelmet szent Márton közbenjárásának és szent Márton szerzetesek, különösen Anasztáz apát (ki az esztergomi érsek sorában az első 999—1036) imádságának tulajdonítja, 1001-ben kiadja a pannonhalmi alapítólevelet, amelyben «*talem concessimus libertatem, quam detinet Monasterium Sancti Benedicti in Monte Cassino*». Ezért is mondja Szent István nagy legendája és utána Hartvik, hogy az első szent király a pannonhalmi apátságot hasonlóná tette a püspökségekhez. A pannonhalmi apátok (Tolnai Mátétól főapátok) a történelem folyamán őket erő egyes támadások ellenére a római Szentszéktől jogaikban megerősítve, a részükre kijelölt területen valóban főpásztori joghatóságot gyakoroltak. Vagyis a pannonhalmi főapátok az ő területeikön (egyházmegye) ugyanazt a hatalmat gyakorolják, mint a püspökök az egyházmegyéjükben, kivéve azokat a jogokat, melyeket a püspökök a püspöki felszentelés által gyakorolnak.

A pannonhalmi egyházmegye minden más püspöki joghatóság alól kivéve, közvetlenül a római Szentszéknek van alávetve (ú. n. nullius egyházmegye).

Az úgynevezett nullius-apátok (főapátok) a dolog természete szerint is idők folyamán nagyon sok kiváltságban részesültek. A nullius prelátusok egyházi jogi helyzetét teljesen a C. J. C. rendezte.

A prelátus nullius a püspököket megillető módon és jelvényekkel végezheti a szent cselekményeket és ipso iure a bérmálás szentségét kiszolgáltathatja híveinek.

Jelenleg a pannonhalmi egyházmegye 1 főapátságot, 1 apátságot és 15 plébániát foglal magában (4 vármegyében) körülbelül 30.000 hívővel. A pannonhalmi főapátságnak a pannonhalmi egyházmegye területén kívül is vannak plébániái, de ezek az illetékes püspökök joghatósága alá tartoznak.

Az egyházmegye székhelye Pannonhalma. A székesegyház védőszentje toursi szent Márton püspök, aki a hagyomány szerint az ősi monostor közelében Sabaria sicca-ban született. A Szent István által épített templomból egyes részletek maradtak csak meg; mostani alakjában a székesegyház Oros apát idejében készült el 1225-ben; az elmúlt esztendőben volt hétszázéves jubileuma. Magyar hazánk királyai és nagyjai közül sokakat látott a székesegyház megszentelt falai között ájtatoskodni. Pannonhalmán többször megfordult Szent István király, Szent Imre, Szent Gellért s itt fogadta Kálmán királyunk a keresztes vitézeket és két ízben tartottak itt országgyűlést.

Dr. Hermann Ipoly
főapáti titkár.

Pannonhalmi főmonostor.

(Győr vm. ☩☩☩☩)

Perjel: *Gácsér Kalazant József*
kormányzó.

Főapáti helyettes és főgyhallgató: *Dr. Schermann Egyed*,
a Szent István Akadémia tagja.
Alperjel: *Dr. Horváth Ádám*.

A rendi növendékek magisztere: *Molnár Bertalan*.

Központi könyvtár őre: *Dr. Horváth Ádám*.

A rendi levéltár őre: *Dr. Mihályi Ernő*.

Főmonostor gazdája: *Szentkirályi Márton*.

Főapáti Szentszék.

Elnök : A főapát.

Ügyhallgató : Dr. Schermann Egyed.

Szentszéki tanácsosok : Dr. Strommeß Viktorin, dr. Horváth Ádám, Molnár Bertalan, dr. Mázy Engelbert, Gácsér K. József, Jung Benedek, dr. Janota Cirill, dr. Pammer Odiló, dr. Hegyi Damján, dr. Kühár Flóris, dr. Radó Polikárp.

Tiszteletbeli szentszéki tanácsosok : Dr. Kohl Medárd, Halbik Ciprián, Krollér Miksa, Jándy Bernardin, dr. Zoltvány Irén, Móroc Emilián, dr. Vargha Samu, dr. Vurdits Ignác, Kemény Fülöp, Epölyi Mainrád, dr. Serédy Jusztinián, dr. Horváth Károly.

Kötelékvédő : Dr. Strommer Viktorin.

Ügyész : Dr. Horváth Ádám.

Jegyző : Dr. Hegyi Damján.

Orvos : Dr. Longauer Kálmán, Győr vármegye tb. főorvosa.

Vigilantia bizottság : Dr. Strommer Viktorin, dr. Schermann Egyed, dr. Horváth Ádám, dr. Janota Cirill.

Könyvbírálok : Dr. Strommer Viktorin, Molnár Bertalan, Kádár Titusz, dr. Janota Cirill, dr. Hegyi Damján, dr. Kühár Flóris.

Főapáti udvar : Kádár Titusz irodaigazgató, dr. Hermann Ipoly főapáti titkár, dr. Kálovics Adorján szertartó, dr. Bánhegyi Jób konventjegyző.

Rendi javak kezelői : Meszlényi Lambert főkormányzó, Pallos Kajetán főszámvevő, Fennesz Alkuin számvevő, Tóth Aladár főpénztáros, Agatsin Gyula (Pápa), dr. Tihanyi Gál (Pannonhalma), Mesterházi Imre (Celldömölk), Vidóczy Ósztrik (Tihany), Gosztonyi Nándor (Győr), Rezner Tibold (Zalaapáti), Csikász Villebald (Bakonybél) jószágkormányzók.

Főapátsági székesegyház.

Öre : Dr. Radó Polikárp.

Lelkésze : Jung Benedek szentszéki tanácsos.

Hitszónokok : Dr. Hegyi Damján, dr. Radó Polikárp.

Pannonhalmi főapátsági főiskola.

Igazgató : Dr. Strommer Viktorin.

A hittudományi kar tanárai : Dr. Janota Cirill, dr. Hegyi Damján, dr. Kühár Flóris, dr. Radó Polikárp.

A középiskolai tanárképző tanárai : Dr. Schermann Egyed, dr. Mázy Engelbert, Karle Sándor, Palatin Gergely, Tóth Aladár, dr. Klemm Antal egyetemi magántanár, a Szent István Akadémia tagja, dr. Sárközy Pál egyetemi magántanár, a Szent István Akadémia tagja, dr. Mihályi Ernő, Kálovics Rezső, Kuzmits Virgil, dr. Hegyi Damján, dr. Kühár Flóris, Zalán Menyhért, dr. Kálovics Adorján, dr. Holenda Barnabás, dr. Bánhegyi Jób, Szivós Donáth, dr. Radó Polikárp, Gál Geláz, dr. Kocsis Lénárd, dr. Kalmár Gusztáv, dr. Szalay Albert, Kollár Gedeon.

A rendi gimnáziumok főigazgatója : Dr. Mázy Engelbert ny. tankerületi kir. főigazgató, szentszéki tanácsos, az Országos Tanárvizsgáló Bizottság, Szent István Akadémia, az Aquinói Szent Tamás Társaság, a Magyar Pedagógiai Társaság rendes tagja stb.

Pannonhalmi Szent Imre gimnázium.

Igazgató : Karle Sándor.

Tanárok : Tóth Aladár, Jung Benedek, Mihályi Ernő, dr. Janota Ciril, Kálovics Rezső, dr. Hermann Ipoly, Zalán Menyhért, dr. Kálovics Adorján, dr. Holenda Barnabás, dr. Bánhegyi Jób, Szi-

vós Donát, dr. Kalmár Gusztáv, Gál Geláz, Szalay Albert.

Budapesti székház és Szent Benedek reálgimnázium.

Házfőnök és igazgató: Dr. Kemenes Illés.

Tanárok: Horváth Kandid igazgató helyettes, Linzer Szilárd, dr. Dobrovich Ágoston, Vlasic Róbert, Koller Pius, Kelemen Krizosztom.

Esztergomi székház és Szent István-gimnázium.

Házfőnök és igazgató: Dr. Maltjasovszky Kasszián.

Tanárok: Serédi Dénes házfőnök-helyettes, Tihanyi Miklós, Molnár Ervin, László Dániel igazgató-helyettes, dr. Balogh Albin, Blaskovich Placid, Sarang K. Péter, Diósi Ákos, Heckenast Kolos, Radványi Rajner, dr. Saly Annulph, Stengl János, Schmuck Paszkál, Grasanovics Leó, Hudetz Lipót.

Győri székház és Czuczor Gergely-gimnázium.

Házfőnök és igazgató: Dr. Komonczy Gáspár.

Tanárok: Szakács Béla helyettes-házfőnök és igazgató, dr. Kemény Kolumbán, Szarka Valér, dr. Lovas Elemér, Tamás Vidor, Fehér Bálint, Püvár Máté, Ferenzy Viktor, dr. Laky Vilmos, Szólás Honor, Fojtényi Emil, Bodorkós Gilbert, Maros Czirjék, Schaller Mátyás, Timárd Gellért, Gosztonyi Nándor jószágkormányzó, dr. Zemplényi Tivadar, Barcza Kornél.

Komáromi székház és főgimnázium.

Házfőnök és igazgató: Gidró Bonifác.

Tanárok: Csapó Antonin, dr. Horváth Cézár, Gödör Kap. János,

Pataky Maurus, dr. Berta Orbán, dr. Hajdu Lukács, Biró Lucián, Pangy Özséb (nyugalomban).

Kőszegi székház és Ferenc József katolikus reálgimnázium.

Házfőnök és igazgató: Nagy Balázs.

Tanárok: Csernák Szaniszló helyettes-igazgató, Kurdély Vince, Čingrüber Péter, Horváth Simon, dr. Szinyogh Xav. Ferenc, Korányi Széver, Tóth Pelbárt, Szigeti Ábel, Mayer Sixtus, Nagy Vencel, Solyomos Vendel, Borbély Kamill, Novák Ödön.

Pápai székház és Szent Mór katolikus reálgimnázium.

Házfőnök és igazgató: Dr. Niszler Teodóz.

Tanárok: Dr. Bognár Cecil egyetemi magántanár, Virágh Teofil helyettes-házfőnök és igazgató, Boldoghy Márius, Vértes Zóárd, dr. Szalay Semjén, Németh Döme, Gábel Gotthárd, dr. Scheidl Venant, Nagy Julián, dr. Sulyok Efrém, Heigenberger Albán, dr. Szalay Jeromos.

Soproni székház és Szent Asztrik katolikus reálgimnázium.

Házfőnök és igazgató: Szlómájér Taszító.

Tanárok: Dr. Mérey Kálmán, dr. Gerecs Szaléz helyettes-házfőnök és igazgató, Nélky István, Kovács Adolf, Rozmann Richard, dr. Garamy Elek, dr. Barcza Leander, dr. Hollós Ildefonz, dr. Horváth Detre, Sziklay Jenő, dr. Hein Tádé, Havai Lucius, Varga Sebestyén, Németh Romuald.

APÁTSÁGOK.

Bakonybéli apátság.

Apát: Dr. Zoltvány Irén kormányfőtanácsos, a III. o. Vas-koronarend lovagja, a Magyar

8. **Ravaszd** (Győr vm.) —   —
 Ψ: Tarjánpuszta. — K: pannonthalmi
 főapátság. — H: 1565. — Plh: *Dr.*
Pammer Odiló.

9. **Törkány** (Komárom vm.) — —
 Ψ: Nagyigmánd. — K: pannonthalmi
 főapátság. — H: 1793. — Plh:
Matusz György.

10. **Tényőfalu** (Győr vm.) — —
: Gyórszemere. — Ψ: Felpéc. —
 K: pannonthalmi főapátság. — H:
 2101. — Plh: *Dr. Vid Gábor.*

11. **Veszprémvarsány** (Veszprém
 vm.) —   Ψ — K: pannonthalmi
 főapátság. — H: 959. — Plh: *Boz-*
mánszky Gyárfás.

12. **Bakonybér** (Veszprém vm.) —
 — Ψ: Zirc. — K: bakonybéli
 apátság. — H: 1463. — Plh: *Kiss*
Szerajin.

13. **Kajár** (Győr vm.) — —
 Ψ: Gyömöre. — K: bakonybéli
 apátság. — H: 918. — Plh: *Bán*
Gualbert János.

A kiváltságos ciszterci rend.

A rend főnöke :

WERNER ADOLF dr.,

a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett zirci, pilisi, pásztói és szentgotthárdi egyesített ciszterci apátságokból alakult zirci kongregáció apátja és általános főnöke, c. tankerületi királyi főigazgató, Eger város díszpolgára, a veszprémi szentszék tanácsosa, a Gárdonyi-Társaság tiszteletbeli elnöke stb.

Született Tiszafüreden, Heves vm., 1867 május 14-én. A gimnázium I—VI. osztályát Egerben végezvén, a ciszterci-rendbe lépett 1883 augusztus 27-én. A VII. és VIII. gimnáziumi osztályokat ugyancsak Egerben végezte. A hittudományokat részint Zircen, részint a rend budapesti intézetében hallgatta. Fogadalmat tett 1890 július 30-án. Pappá szentelte Pribék István veszprémi felszentelt püspök 1890 augusztus 3-án. 1890-ben a bölcsletről doktori oklevelet, 1891-ben tanári oklevelet szerzett. 1890—95-ig Székesfehérvárott, 1895—1904-ig Egerben tanárkodott. 1904—1917-ig házfőnök és gimnáziumi igazgató Baján, 1917—24-ig perjel és gimnáziumi igazgató Egerben. 1921-ben c. tanker. kir. főigazgatói címet nyert. Apáttá választották 1924 június 25-én. Megerősítése ugyanakkor

történt. Apáttá avatása 1924 június 27-én ment végbe. Öszentsége XI. Pius pápa 1924 dec. 11-én kelt brevejében violaszinű birretum és pileolus viselésének kedvezményével tüntette ki.

A rend rövid története.

A ciszterci-rend a Szent Benedek-rend egyik hajtása. Szent

Róbert molesmei apát azzal a szándékkal alapítja, hogy a szent

Benedek szabályzata szerint való életet a maga egész szigorúságában visszaállítsa. 1098-ban átköltözött tehát Cisteauxba (lat. Cistercium, Franciaország, Burgundia), hogy ott magának és társainak új otthont biztosítson. A telepítvény csakhamar felvirágozott és gyors egymásutánban bocsátotta ki a rajokat magából. A rendnek kivált szent Bernát, Clairvaux apátja, szerzett tekintélyt és hírnevet. Az ő halálakor már 343 a ciszterci kolostorok száma, közöttük a magyarországi cikádori apátsággal (Tolna m.), amely 1142-ben alakult. Az elterjedtség legnagyobb fokára a XIV. században emelkedett a rend, amikor is férfi és női kolostorainak száma 1800-ra tehető. Hogy a rend Magyarországon is erősebb gyökeret verhetett, kivált III. Bélának köszönhető, aki francia származású neje révén ismerte meg a ciszterci-rend működését. Ő alapította 1182-ben a zirci, 1184-ben a pilisi és szentgottárdi, 1190-ben pedig a pászói, ma is fennálló apátságokat.

A rend főfoglalkozása a középkoron át a földművelés volt. Az apátságok a kor színvonalán álló mintagazdaságok szervezésében, de egyben az ipari foglalkozások üzésében is iskolái a közelfekvő vidékeknek. De a példában megmutatkozó aszketikus szellem s a hívők lelki életének szakavatott gondozása révén is jótékonyan hatnak a nemzeti erkölcsök nemesedésére. A honvédelemben ugyancsak kiveszik a maguk részét. A péterváradai erőd s a po-

zsonyi vár egy része az ő alkotásuk. Az ő nevükhöz fűződik a csúcsíves stflusnak Magyarországra való bevezetése.

A török hódoltsági korszak hosszú időre megbénítja a rend munkásságát. Az apátságok commendatorok kezeibe jutnak, utóbb pedig külföldi apátságokba olvadnak bele. Új utat vág a ciszterci-rend hívőtársának a wel-lehrad—pilis—pászói apátság, amely 1776-ban átveszi az egri gimnázium vezetését. Ez a munka kizárta a külföldről való irányítás gondolatát s a magyar ciszterci-rend önállósítására adott ösztönzést. Előbb a pilisi és pászói, utóbb, 1814-ben, az amazokkal egyesített zirci apátság nyerte vissza függetlenségét. A rend főmunkássága fokozatosan egészen a nevelőoktatás mezejére terelődik. 1813-ban átveszi a székesfehérvári, 1814-ben a pécsi gimnázium vezetését. A szentgottárdi apátság 1878-ban önállósul s fűződik hozzá az eddigi hármas apátsághoz, a bajai gimnázium ellátásának kötelezettségével. A rend ötödik gimnáziumát Békefi Remig dr. zirci apát 1912-ben nyitotta meg Budapesten. Az egyesült apátságok XI. Pius pápának 1923 január 27-én kelt breveje révén az ausztriai provinciától elkülönítve Zirci Kongregáció néven egyházkormányzati-lagis önálló szervezetté alakultak.

A rend jelenlegi tagjainak száma 179. Az öt gimnáziumban harmadfélezer középiskolai tanuló s 15 plébánián circa 52.000 hívő lélek áll a gondozásuk alatt.

Rendházak.

A zirci konvent tagjai.

Dr. Szentés Anzelm perjel, Zalai Mihály alperjel, főkönyvtáros, Weber

Márton főjószaugkormányzó, dr. Czilek Balázs hittudomány-intézeti igazgató, dr. Láng Ince lelkiigazgatói dr. Markovits Bálint rendi esperes, zirc,

lelkész, *Borsod Miklós* hitoktató, *dr. Kiss Albin* rendi főigazgató, az apáti iroda igazgatója, *Pölskey Kornél* erdőfelügyelő, *Kostyelik Kajetán* házgondnok, *dr. Kolb Ciprián* esztergári lelkész, *Weber Arnulf* jószágkormányzó, *Neuhold Özséb* noviciusmester, *dr. Korilly Szilveszter* hittudományi tanár, *Pataki Kálmán* a számvevőséghez beosztva, *Módy Sebő* könyvtáros, *dr. Horváth Szaléz* hittudományi tanár, apáti szertartó, *Varga Virgil* számvevő, *dr. Horváth Konstantin* hittudományi tanár, a növendékek tanulmányi felügyelője, levéltáros, *Pomázi Celesztin* számvevő, *Csehy Alfonz* segédlelkész, *Fekete Remig*, apáti jegyző.

A konventen kívül élnek : *Dr. Vass Bertalan* tankerületi királyi főigazgató (Székesfehérvár), *dr. Mihályfi Ákos* villersi apát, egyetemi nyilvános rendes tanár (Budapest), *dr. Hümpfner Tibor* tudományos kutatósokra szabadságolva (Mehrerauban), *Schweighoffer Kolos* hittudományi szigorló, *Varga Ottó* hittudományi szigorló (innsbrucki egyetem).

A szentgotthárdi konvent tagjai.

Dr. Piszter Imre perjel, *Kassuba Domankos* alperjel, *Unger Román* kiérd. tanár és lelkész, *Szilágyi Jenő* kiérd. tanár és lelkész, *dr. Berger Máté* kiérd. tanár és lelkész, *Fejér Adorján* kiérd. tanár, könyvtáros, *Erdőssy Bódog* erdőfelügyelő, *dr. Horváth Jeromos* jószágkormányzó, *dr. Szücs Aladár* áll. reálgimn. hittanár, *Cser Cézár* lelkész, *Szabó Tihamér* hitoktató, házgondnok.

Az egri konvent tagjai.

Dr. Kürti Menyhért perjel és gimn. igazgató, *Küzdý Aurél* alperjel, igazgatóhelyettes, lelkiigazgató és tanár, *Szobek Lóránt* kiérd. tanár és lelkész, *Kovách Demjén* kiérd. tanár, *Szalay Gábor* tanár s templomgondnok, *dr.*

Unger Barnabás tanár, *Rédei Gerő*, tanár, *Rássy Paulin* tanár, *Szász Alfréd* tanár, *Varga Bennó* tanár, *Peszszér Asztrik* külső és belső házgondnok, *dr. Kertész Gotthárd* tanár, *Baksa Kristóf* tanár és konventi egyh. szónok, *dr. Evetovics Kunó* hittanár, ifjúsági hitszónok, nagybőjti szónok *Mészáros Ervin* tanár, *dr. Pataki Vidor* tanár és konventi egyh. szónok, *László Vince* h. tanár, *dr. Hocz Kapisztrán* h. tanár.

A székesfehérvári rendház tagjai.

Mátrai Rudolf házfőnök és gimnáziumi igazgató, *Richter Mátyás* tanár, *dr. Kapossy Endre* tanár, *Marosi Arnold* igazgatóhelyettes, tanár, *Bölcskey Ödön* tanár, *dr. Polgár Iván* tanár, *Námesy Medárd* tanár, *Darvas Donát* tanár, *Cséplő Pál* tanár és külső házgondnok, *Grész Leó* tanár, *dr. Lakatos Dénes* tanár, *Szekeres Fábian* tanár, *Pötz Edgár* tanár, *Marschall Rájfel* hittanár, ifjúsági hitszónok, *Fábian Béla* tanár, belső házgondnok, *Koronczy Teofil* tanár, *dr. Gimesi Nándor* szabadságolt tanár, műegyetemi magántanár,

A pécsi rendház tagjai.

Buzássy Ábel házfőnök, gimnáziumi igazgató, egyetemi tanárképző int. tanár, *Szántó Kamill* igazgatóhelyettes, tanár, *dr. Hang Dániel*, tanár, *Nagy Vazul* tanár, *dr. Vargha Damján* egyetemi nyilván. rendes tanár, *Palotai Irén* tanár, *Braun Jácint* tanár, *dr. Böröcz Marcell* tanár, *Deáky Honor* tanár, *Módy Dezső* tanár, *dr. Baumgartner Alán* hittanár és ifj. hitszónok, *dr. Révész Amadé* tanár, *Rohonczy Mór* tanár, *Jambrich Oszkár* tanár, *Bartu Lénárd* tanár, *Mayer Móric*, tanár.

A bajai rendház tagjai.

Dr. Tordai Ányos házfőnök és gimn. igazgató, *Székely Károly* igazgató,

kiérd. tanár, *Saad Henrik* igazgató-helyettes, *dr. Molnár Samu* tanár, *Bándy Boldizsár* tanár, *Holczinger Titusz* tanár s házgonndnok, *dr. Bartók Egyed* tanár, *dr. Gondán Felicián* tanár, *Gálos Bernát* tanár, *Mészáros Gellért* tanár, *Csaplár Konrád* tanár, *Tóth Ágoston* tanár, *Majtényi Erik*, tanár, *Mohay Ádám* tanár, *dr. Tóth Ev. János* hittanár, ifjúsági hitszónok, *dr. Sántha Olivér* tanár.

A budapesti rendház (Bernardinum) tagjai.

Dr. Dombi Márk házfőnök és főiskolai igazgató, *dr. Baranyay Jusztin* egyetemi nyilv. rendes tanár, *dr. Várkonyi Fidél* lelkiigazgató, az Adalbertinum igazgatója, *dr. Balassa Brunó* főiskolai tanár, a növendékek tanulmányi felügyelője, *Lovas Ambró* gyakorló tanár, *dr. Oppermann Balduin* tanár a Szent Imre gimnáziumban, házgonndnok, *Suhajda Róbert* gyakorló tanár.

A budapesti szent Imre-rendház tagjai.

Bitler Illés házfőnök és gimn. igazgató, *Magdics Gáspár* igazgatóhelyettes, tanár, *Bosnyák Pongrác* tanár és házgonndnok, *dr. Schwartz Elemér* tanár, egyetemi magántanár, rendi tanárképző-intézeti tanár, *dr. Brisits Frigyes* tanár, rendi tanárképző int. tanár, *Véghelyi Zoltán* tanár, *Kühn*

Szaniszló tanár, *dr. Székely Ottokár* tanár, rendi tanárképző-int. tanár, *Gombás Miksa* tanár, *Nemes Tivadar* tanár, *Hadarics Vendel* tanár, rendi tanárképző int. tanár, *Tobákos Kilit* tanár, *dr. Rajeczky Benjamin* hittanár és ifjúsági hitszónok, *Schilling Royer* tanár.

Az előszállási rendház tagjai.

Iégár Hugó esperes, lelkész, *dr. Orsovai Fülöp* számvevő, *Hagyó-Kovács Gyula* jószágkormányzó, *Baghy Osvát* segédlelkész, *Hegedüs Valter* pénztáros.

A lelkipásztorkodás terén működnek.

Plebánoshelyettesek: *Prácsér Albert*, *dr. Czapáry László*, *dr. Fránek Döme*, *Chinorányi Ede*, *Rónai Lajos*, *dr. Kolb Ciprián*, *Csokonay Zsigmond*, *dr. Borián Elréd*, *dr. Markovits Bálint*, *dr. Bárdos József*, *dr. Magyarász Ferenc*, *Légár Hugó*, *Konolics Lipót*, *Cser Cézár*, *Farkas Alberik*.

Segédlelkészek: *Baghy Osvát*, *Antalfi Lestár*, *Erdélyi Guidó*, *Csehly Alfonz*.

Rendi növendékek.

Budapesti Bernardinumban 7, Zircen 16, a római Anselmiánumban 1, az egri gimnáziumban 6. novicius Zircen 4.

Jászóvári premontrei kanonokrend.

A rend főnöke:

TAKÁCS MENYHÉRT dr.

prépost-prelátus, a püspöki pileolus és cappa magna viselésének jogával felruházott megyés apát, a Szent István-rend közepkeresztjének tulajdonosa.

Született Sátoraljujhelyen 1861. évi szeptember 3-án, a rendbe 1879 október 5-én lépett be és tanulmányainak végezte után 1884 július 6-án letette az ünnepélyes fogadalmat és július 12-én áldozópappá szentelték. Tanári és rendi működésének elismerésül több kitüntetésben volt része és 1900 április 15-én utódlási joggal prépost-prelátusi coadjutorrá nevezték ki és 1900 augusztus 12-én avatták a jászóvári premontrei kanonokrend prépost-prelátusává. Sokat tett a rendi gimnáziumok fejlesztéséért és az összeomlás után főleg az ő energiájának köszönhető az új gödöllői intézet alapítása.

A rend rövid története.

A jászóvári és a vele egyesített váradihegyfoki és leleszi prépostságok már jóval a tatárjárás előtt megalakultak. Az Árpád-házi királyok nagy szeretettel fogadták a rendet, melynek alapítója szent Norbert, rokonságban volt szent László királlyal. Az első magyarországi premontrei prépostság a

váradhegyfoki volt 1130-ban. A tatárjárás alatt a prépostságok elpusztultak és javadalmaikat külföldiek kapták később meg és csak Mária Terézia korában függetlenítték Jászót Szauberer András prépost alatt. Gimnáziumi tanítással 1778 óta foglalkoznak. II. József ezt a rendet is

eltörölte, de I. Ferenc több vármegye kérésére visszaállította a jászóvári prépostságot és egyesítette vele a váradhegyfoki és leszli prépostságokat is. A rend ekkor három gimnáziumot: Kaszán, Rozsnyón, Nagyváradon és 12 plébániát kezelt és egyre jobban fejlődött. Dr. Takács Menyhért prépost megalakította a budapesti Norbertinum hittudományi és tanárképző intézetet. A további fejlődést a világháború megakadályozta.

A forradalom utáni összeomláskor a rendnek is hazánk szomorú sorsa, a szétdarabolás lett osztályrésze. Acsehekkifosztották Jászót és lefoglalták a gyönyörűen felszerelt új kassai gimnáziumot és a rendház egy részét. A rozsnyói szintén új gimnázium ma is csak kaszárnya. Az oláhok a nagyváradai gimnáziumot zárták be és a rend birtokait — pár hold kivételével — elvették. Mindkét részen örökös zaklatásban és üldözésben élnek a rendtagok, akik az iskolák elvétele óta lekipásztorkodással és hitoktatással foglalkoznak.

A rendnek Csonkamagyarországon egy iskolája sem maradt s ezért Gödöllőn szervezett új reál-gimnáziumot és nevelőintézetet. A nemzetgyűlés a Korona-uralom birtokát képező Fácános-erdőből 87 hold területet adott a rendnek. A kormány, különösen dr. gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter úr támogatásával hosszú lejáratú kölcsönből egy év alatt felépült a 12 tantermes gimnázium és szintén egy év alatt a 250 tanulóra berendezett Szent Norbert nevelőintézet. 1924

szeptemberében megkezdődött a tanítás.

Norbertinum hittudományi és tanárképző intézet.

(VIII., Horánszky-u. 23.)

Igazgató: *Zimányi Mihály*, kormányfőtanácsos.

Dr. Ábrahám Ambrus, egyetemi m. tanár, egyetemi adjunktus, *Lágyi Kornél*, *Mikolaicsik Sándor* tanárjelöltek.

Gödöllői Szent Norbert-nevelőintézet és reálgimnázium.

Dr. Stuhlmann Patrik, c. tanker., kir. főigazgató, rektor, *dr. Kovács Lajos*, kormányfőtanácsos, h. igazg., *Ernyi Gilbert*, *dr. Lacsny Ince*, jószágkormányzó, *Bacsó Lajos*, *dr. Balogh Ányos*, *dr. Szópek Lóránd*, *dr. Oszwald Arisztid*, *Holba Kasszián*, *dr. Buczkó Emil*, *Rajain Barna*, *Vidákovich Aladár*, *Berkovics Ernő*, *dr. Bodnár Remig*, *dr. Hermann Egged*, *dr. Áldorjai Benedek*, *Balyi Károly*, okleveles r. tanárok, *Beller Ipoly*, az *Kumorovitz Bernál*, gyak. tanár, averbódi prépostság tagja.

A reálgimnáziumban eddig négy osztály működik, melyek közül három párhuzamos. Minden évben újabb osztály nyílik meg. 1925—26-ra beiratkozott 407 tanuló. A Szent Norbert-nevelőintézet növendékeinek száma 132.

Rendi plébániák.

Felsőnovaj (Abaúj-Torna vm.) — ☪ — ☪☪: Garadna. — K: jászói prépost. — H: 1210. — Pl: *Láng Alán*.

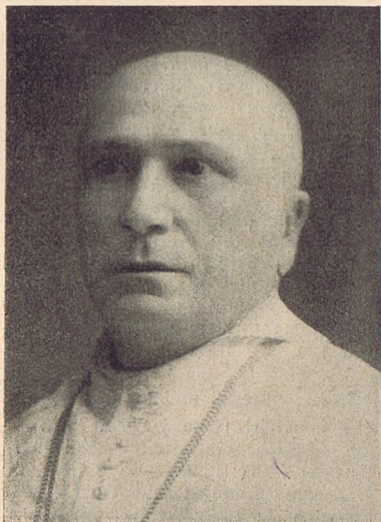
Nyésta (Abaúj-Torna vm.) — ☪: Selyeb. — ☪☪: Szikszó. — ☪: Felsővadász. — K: jászói prépost. — H: 391. — Pl: *Labancz György*.

Csornai premontrei kanonokrend.

A rend főnöke:

BURÁNY GERGELY dr.,

csornai prépost, a csornai, horpácsi, jánoshidai és türjei egyesített premontrei prépostságok prelátusa és apátja, magy. kir. udvari tanácsos, a II. osztályú magyar érdemkereszt tulajdonosa, aranymisés áldozópap.

1852 február 6-án született Esztergomban és ugyanott végezte középiskolai tanulmányait. 1871 szeptember 24-én öltözött be a rendbe és 1875 szeptember hó 25-én tette le az ünnepélyes fogadalmat és szeptember 28-án szentelték áldozópappá. 1874-től kezdve a keszthelyi főgimnáziumban, majd 1889-ig a szombathelyi főgimnáziumban működött mint tanár, 1889-ben pedig a keszthelyi főgimnázium igazgatója lett, ahol később megkapta a tankerületi kir. főigazgatói címet is. 1906 július 26-án lett a rend prelátus-prépostja.

A rend rövid története.

A szent Mihályról nevezett csornai prépostságot Osl ispán valószínűleg már a XII. század második felében alapította. Családjának tagjai adományokkal gyarapították a prépostságot és már 1228-ban rendes prépostság működött Csornán. Ez 1393-ban Zsigmond királytól hiteles helyi előjogot is nyert. A jánoshidai prépostság már III. Béla idejében fennállott. A türjei prépostságot 1184-ben alapították és I. Ferenc király 1802-ben kiadott rendeletében úgy ezt, mint a jánoshidai prépostságot egyesítette a csornaival.

Rendházak.

Csornai rendház.

Perjel: *Dr. Dallos József* a rend-
nesztora, nyug. főgimn. tanár, *Pápor*
Adorján alperjel, jószágfelügyelő, *Kő-*
halmly Márton központi számvivő.

Jószágkormányzó: *Nagy Sándor*.

Ujoncmester: *Ráday Sebestyén*.

Konvent tagok: *Horváth Gellért*,
Réthy Gyula, *Hajdu Nep. János*, *Göbl*
Valér, *Tivadar Dénes*, *Tótl Péter*.

Szombathelyi rendház.

Igazgató és házfőnök: *Steiner Mik-*
lós, a Műemlékek Orsz. Bizotts. tagja.

Tanárok: *Dr. Pap László*, *dr. Gótz*
Mihály, *Vadász Norbert*, *dr. Horváth*
Róbert, a Ferenc József-rend lovagja,
Gergyé Ipoly, *Simonffy Jenő* igazg-
hely., *Pauer Arnodl* házgondnok,
Vágner Alajos, *Breznyánszky Aurél*,
Horváth Antal, *dr. Kömives Kolos*,
Kun Kázmér, *Bartal Zsigmond*, *dr.*
Ipoly Ágoston.

Keszthelyi rendház.

Igazgató és házfőnök: *Berkes Ottó*
c. kir. főigazgató, tb. szentsz. tanácsos.

Tanárok: *Láng Emil* házfőnökhely.
és házi lelkiatya, *Csigaházy Ernő* he-
lyett-igazgató, *Neogrady Gilbert*, *Ti-*

bolt Ákos, *Jakab Lajos*, *Hermán Me-*
dárd, *dr. Szerecz Imre*, *dr. Janzós*
Ferenc, *dr. Szalay Albin*, *Lakos Tibor*
házgondnok, *dr. Klempa Károly*.

Türjei rendház.

Dr. Novák Béla házfőnök, házi
lelkiatya, jószágkormányzó, *Erdélyi*
Irén plébános, *Málics Frigyes* hit-
oktató és házgondnok.

Jánoshidai rendház.

Peér Leó házfőnök és házi lelki-
atya, *Vargha István* hitoktató, *Molnár*
Szanizló jószágkormányzó, *Ujhelyi*
Tivadar plébános.

Rendi növendékek: Csornán 2,
Budapesten 2, Szegeden 3, Bécsben 1.

A rend vezetése alatt álló plébániák.

Jánoshida (Jász-Nagykun-Szolnok
vm.) — — K: csornai pré-
postság. — H: 4172. — Plh: *Ujhelyi*
Tivadar. — Slk. és hitokt.: *Vargha*
István.

Türje (Zala vm.) — —
K: csornai prépostság. — H: 2800. —
Plh: *Erdélyi Irén*. — Hitokt.: *Málics*
Frigyes.

Kegyes-Tanítórend. (Piaristák.)

A rend főnöke:

H Á M A N T A L dr.

kormányfőtanácsos.

Született Mindszenten, Csongrád várm.-ben, 1865 július 10-én. A rendbe beöltözött 1882 augusztus 27-én, fogadalmat tett 1888 július 3-án, áldozópappá lett 1889 július 3-án. Mint középiskolai tanár 1889—90-ben kezdte meg működését Veszprémben, ahol 6 évig tanított. Az 1895—96. évtől kezdve a kolozsvári Kalazantinumban, a rend tanárképző- és hittudományi intézetében mint theologiai tanár működött, ahol az egyházjogot, egyháztörténelmet, erkölcsant, bölcsélet- és neveléstörténelmet, szertartást és lelkipásztorkodást adta elő, közben azonban 5 évig a főgimnáziumban is működött mint hittanár. A tanárképző- és hittudományi intézetnek prefektusa, spirituális, majd igazgatója is volt.

Mikor a rend az 1916—17. évben egyesítette kolozsvári és budapesti tanárképző- és hittudományi intézetét, a budapesti Kalazantinumban mint theologiai tanár és az intézet igazgatója működött, míg az 1920—21. évben rendfőnöke a rendi növendékek tanulmányi és nevelési ügyeinek vezetésével bízta meg. 1922-ben a rendi káptalan a rendi kormánytanács tagjává választotta. 1923 szeptember 1-én lett a magyar Kegyes-Tanítórend főnöke. 1926-ban Magyarország Kormányzója a közoktatásügy terén szerzett érdemei elismerésül a m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki. Mint szakíró egyházjogi, szentírásstudományi és lelkipásztorkodástani tanulmányokat tett közzé. A középiskola szempontjából fontos műve a középiskolai hittanítás módszeréről írt munkája.

A rend történetének vázlata.

A Kegyes-Tanítórend alapítója Calasanzzi szent József (1556—1648), ki az ifjúság tanítására és vallásos nevelésére 1597-ben Rómában Scholae Piaae Pauperum néven iskolát nyitott. Első tizennégy munkatársával szerzetes társulatot alakított, kikkel 1617 március 25-én vette föl a szerzetesi ruhát. Ezt a társulatot XV. Gergely pápa 1621-ben ünnepélyes fogadalmas szerzetesrenddé emelte.

Magyarországon a piaristák először a Felvidéken telepedtek meg: 1642-ben Podolinban, 1666-ban Privigyén, 1673-ban Breznóbányán és 1685-ben Pozsony-szentgyörgyön. Az első magyar piaristanemzedék a tanításon kívül élénk hittérítői tevékenységet fejtett ki a felvidéki protestánsok között. A piaristáknak Magyarországon való nagyobb elterjedését és virágzását két tényező idézte elő: Az egyik az volt, hogy a magyar országgyűlés III. Károly hozzájárulásával a rendet honosította (1715. évi 102. t.-c.); a másik pedig, hogy 1721-ben önálló magyar piarista rendtartomány alakult. A XVIII. század folyamán 26 rendház és iskola létesült, hol a piaristák XII. Kelemen pápától 1731-ben kapott engedély alapján a magasabb ismereteket is tanították. Az akkor általánosan bevett tárgyakon (latin nyelv, poétika, retorika, filozófia) kívül tanították a rajzot, földrajzot, történelmet, fizikát, sőt a könyvvitelt és megyei számvitelt is; nagy gondot fordítottak a magyar nyelv és matematika tanítására. Az ifjúság intenzívebb lelki gondozására Mária-társulatok szolgálták.

A XIX. század első felében 5

új rendház és iskola keletkezett. A szabadságharc és az utána következő idők nagy megrázkódtatást hoztak a piaristarendre. Megtiltották nekik nemcsak a szabadságharcban résztvett növendékek visszafogadását, hanem egyidőre új noviciusok felvételét is. Ennek következménye volt a rendtagok létszámának csökkenése. A rendházak és iskolák száma is lepad 24-re. A külső térvesztés az iskolák színvonalának emelkedésében és a rend belső megerősödésében nyert kárpótlást. A XIX. század utolsó évtizedei új virágzást hoztak a magyar piaristákra. Nagynevű piaristák maradandó munkát végeztek a katolikus társadalmi életben: *Trautwein János* megalapította a budapesti Oltáregyesületet, *Szabóky Adolf* az első magyar Katolikus Legényegyesületet és *Lévay Imre* a Katolikus Kört. 1883 óta a rend tagjai egyetemet végeznek és tanári oklevelet szereznek. A tanárképzés emelkedésével lépett tart a rendi növendékek theologiai tanulmányainak kibővítése és a szerzetespapi nevelés mélyítése. Jelenleg a budapesti Kalazantinumban a rendi növendékek öt éven át hittudományi és egyetemi tanulmányokat végeznek, valamint intenzív aszketikai és lelki nevelést nyernek.

A trianoni béke súlyos csapást mért a magyar piarista rendtartományra. Négy rendház és iskola (Kolozsvár, Nagykaroly, Máramarossziget és Temesvár) román fennhatóság alá került és pápai rendelkezésre 1925-ben önálló román rendtartománnyá alakult. A szerb területre eső nagybecskereki rendház és iskola megszűnt, úgyszintén a felvidéki

iskolák és rendházak is, Nyitra, Privigye, Pozsonyszentgyörgy és Trencsén kivételével, hol még néhány nyugalomban levő öreg piarista tartózkodik. A jelenlegi magyar piarista rendtartomány

állománya: 15 rendház (11 magyarországi, 4 felvidéki) 10 gimnáziummal, 208 áldozópap-tanár, 70 növendékpap. A rend vezetése alatt oktatásban részesül körülbelül 5000 tanuló.

Rendházak.

Budapesti ház.

Nyug. rendfőnök: *Dr. Hénap Tamás.*

Rendi kormánysegédek: *Szölggyémy János* aranymisés, *Schandl Miklós*, *dr. Vörös Cyrill*, *dr. Jászai Rezső*, *dr. Sebes Ferenc.*

Rendfőnöki titkár: *Biró Imre.*

Házfőnök: *Mátrai János.*

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Wagner Antal* nyug. kormánysegéd, *Bartos József* nyug. kormánysegéd, *Simonides István* ny. gimn. igazgató, *dr. Lóky Béla*, a rendi gimnáziumok tanulmányi felügyelője, *dr. Kisparti János* gimn. igazgató, *Német Károly*, *Kőrösi Albin* ny. gimn. tanár, *dr. Takáts Sándor*, a képviselőház főlevéltárosa, *dr. Sulák József* egyet. nyilv. rendes tanár, *Bontó József*, *dr. Perényi József*, *dr. Bartha György*, *dr. Friedreich Endre*, *Kövesi Lajos*, *Hatvani Ede*, *dr. Miskolczy István* egyetemi magántanár, *dr. Forgács János*, *Babos Dezső*, *dr. Para Imre*, *Pesovár Ambrus*, *dr. Kornis Gyula* egyet. nyilv. rendes tanár, *Wagner Lajos*, *dr. Balanyi György* egyet. magántanár, *dr. Sik Sándor*, *Szentiványi Odön*, *dr. Tihanyi Béla*, *Szomolányi József*, *Dragos Károly*, *Vézner Károly*, *dr. Karl János*, *Szücs János*, *dr. Pintér Mihály*, *Ispánki Géza*, *dr. Ferenczi Zollán*, *dr. Éder-Szászy László*, *Kiss József*, *dr. Bátorfi József*, *dr. Kozáky István*

A Kegyes-Tanítórend budapesti Kalazantinuma.

Igazgató: *Zimányi Gyula.*

Teológiai tanárok: *Dr. Schütz Antal* egyet. nyilv. rendes tanár, *dr. Walter*

János, *dr. Tomek Vince* intézeti lelki igazgató, *Halamka Gyula* intézeti prefektus.

Hittudományi és egyetemi tanfolyamra járó tanárjelöltek száma 29.

Debreceni ház.

Házfőnök: *Dr. Lukáts József* gimn. igazgató.

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Rózsa István*, *Palkovics Károly* aranymisés, ny. házfőnök, *Horváth Sándor* ny. gimn. tanár, *Medveczky János*, *Vitkó József*, *Bán József*, *Kummergruber Emil*, *Vajnóczky István*, *Agárdi László*, *Révész László*, *Tárkányi Ferenc*, *dr. Gyurác Ferenc*, *dr. Kosztka László*, *dr. Kovács Alajos*, *dr. Schwarz János*, *dr. Boharcsik Pál*, *Förhécz József*, *Kovács László*

Kecskeméti ház.

Házfőnök: *Dr. Pozsgay Rezső.*

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Niklos János* gimn. igazgató, *Boros Antal* ny. gimn. tanár, *Schüssler Albert*, *Suller János*, *Belyis Antal*, *Csász László*, *dr. Jakab János*, *Molnár Vince*, *Róth József*, *Menczer József*, *Jochs József.*

A főgimnáziumba járó növendékek prefektusa: *Bátky Miklós*, számuk 25.

Magyaróvári ház.

Házfőnök: *Németh Jenő* gimn. igazgató.

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Keller János* ny. kormánysegéd, *Szakkáll Gyula*, *Benczik Ferenc* ny. gimn.

tanár, *Tell Sándor, Szűts Ferenc, Énekes István, Ilencz János, Kmety György, Szamek József, Konrád György.*

Mernyei ház.

Házfőnök: *Hannig István* kormánysegéd, jószágkormányzó.

Áldozópapok: *Szinger Kornél* nyug. rendfőnök, *Szentiványi Béla* jószágkormányzóhelyettes, *Galambos Károly.*

Nagykanizsai ház.

Házfőnök: *Eberhardt Béla* gimn. igazgató.

Áldozópapok és tanárok: *Rozs Lajos, Madarász Pál* ny. gimn. tanár, *Kiss Béla, Hogyor József, Kemény János, Molnár Kálmán, dr. Lengyel János, dr. Kiss Márton, dr. Kerkai József, Nagy Lajos, Neuberger József, Sóttonyi István, Krizsala Ferenc, Sulchan György.*

Sátoraljaújhelyi ház.

Házfőnök: *Huber Imre* gimn. igazg.

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Nyilassy Károly* nyug. házfőnök és gimn. igazg., *Kovács Endre* ny. gimn. tanár, *Guba Pál, Sinkovits Ferenc* ny. gimn. tanár, *Abelsberg József, Farkas Miklós, Majlátyi Géza, Kontraszti Dezső, Vidákovich Dániel, Grujber József, Koczun Jakab, Korcsiók Ede, Németh Jenő, Pfléger Mihály, Weiner Ferenc.*

Szegedi ház.

Házfőnök: *Kiss István* gimn. igazg.

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Salánky István* ny. gimn. tanár, *Fekete Ipoly* ny. gimn. tanár, *Szalay István, dr. Károlyi János, dr. Vincze József, dr. Ballavári Jenő, Rassovszky*

Gyula, Tóth Lajos, dr. Révai József, dr. Orbán János, dr. Kanszky Márton, dr. Csaba Jenő, Ravadies Ferenc, dr. Diósi Géza, Agárdy Gyula, Hantos Lőrinc, Kolla János, dr. Dukovics Lőrinc, Benke Imre.

Tatai ház.

Házfőnök: *Magas Mihály* gimn. igazgató.

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Pintér Elek* gyémántmisés, a rend nestora, ny. házfőnök és gimn. igazgató, *Fábián Imre, Péntek József, Széll János, Végh Árpád, Papp Elemér, dr. Teller József.*

Váci ház.

Házfőnök: *Gombos Antal* gimn. igazgató.

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Király Lajos, Preszeller Ferenc, Vincze László, Nagy József, Szepesi Bódog, Rassovszky Kálmán, Bán Márton, Neuhauser Frigyes, Papp Gyula, Ohmacht Nándor, Szűcs Lajos, Molnár Imre, Nagy Vince, Öveges József, Erczbrucker Aladár.*

Noviciátus.: Magister: *Lőrincz Gábor.* Promagister: *Léh István.* Noviciusok száma: 16.

Veszprémi ház.

Házfőnök: *Dr. Pusch Ödön* gimn. igazgató.

Áldozópapok és gimn. tanárok: *Zsigmond János* nyug. gimn. tanár, *Laczkó Dezső* ny. gimn. tanár, *dr. Barna Leander, Pintér Ferenc, Dankovits Béla, Nyári István, Barborik István, Schmidt Mihály, Mihálcsik Géza, dr. Szűcs Imre, dr. Rédl Rezső, Varanics József, Richter Pál, Polcsik Lénárd Lukács József.*

Jézus-Társasága.

Tartományi főnök:

Cs Á VOSSY E L E J M I É R.

Született 1883. évi október 24-én a torontálmezei Bobdán. Középiskolai tanulmányait Kalocsán, Kalksburgban és Győrött végezte. 1903 február 1-én lépett a Jézus-Társasága kötelékébe és rendi teológiai tanulmányait St. Andreában (Karinthia), Pozsonyban, Innsbruckban és Tronchiennesben (Belgium) végezte, míg egyetemi tanulmányait a fizikai és matematikai szakból a budapesti Tudományegyetemen folytatta. 1915-ben Kalocsára került mint főgimnáziumi tanár és 1917-ben ugyanott a Stephaneum nevelőintézet főfelügyelője lett. 1920-ban rendi elüljárósága a rend kalocsai filozófiai főiskolájának tanárává nevezte ki, 1921-től 1924-ig pedig megszállott területen, Bánátban és Bácskában lelkipásztori tevékenységet fejtett ki. 1924. évi szeptember hó 18-ika óta a Jézus-Társasága

magyarországi tartományának főnöke.

A rend rövid története.

A Jézus Társaságát Magyarországra 1561-ben Oláh Miklós esztergomi érsek telepítette be Nagyszombatra. Nagyszombat-hoz fűződik a rend magyarországi működésének az oktatásügybe való bekapcsolódása, mert Pázmány Péter bíboros esztergomi ér-

sek az általa alapított egyetemet a Jézus-Társaság a tagjainak a vezetésére bízta. De a nagyszombati egyetemen kívül vezette a rend a kaszai és kolozsvári akadémiákat, a középiskolai tanítást pedig 39 latin iskolában folytatta, amelyekhez több helyen nemesi

konviktusok kapcsolódtak. Természetesen emellett a rend tagjai igen nagy működést fejtettek ki az irodalmi téren és a lelkipásztorkodásban, valamint a Mária Kongregációk vezetésében. A virágzó működést 1773-ban egy időre félbeszakította a rend feloszlása. A visszaállítás után 1846-tól 1909-ig a magyarországi rend az osztrák provinciával együtt alkotott egy rendi tartományt.

Az önálló magyar rendtartomány felállítása 1909 szeptember 7-én, a kassai három vértanu emléknapján történt. Előzőleg már hatalmasan fejlődött a rendi élet Magyarországon a kalocsai, nagy-

szombati, pozsonyi, szatmári, kapornaki rendházakban, amelyekhez 1886-ban a budapesti rendház is járult, amely egyre bővülve a főváros hitéletének és katolikus szellemi életének egyik legfontosabb tüzehelye lett. A rendházzal kapcsolatosan épült a kongregációs otthon, benne a Magyar Kultúra, Mária Kongregáció, Hírnök, Mária Kert, A Szív, Katolikus Missziók szerkesztőségei. 1912-ben alakult meg a pécsi kolégium, a Zichy Gyula gróf püspök nagylelkűségéből épült Pius-internátussal együtt. Újabb alapításúak az érdi és szegedi, valamint a mezőkövesdi házak is.

Rendházak.

Budapesti rendház.

Házfőnök: *Jámbor László.*

Páterek: *Müller Fülöp, Bangha Béla, Bús Jakab, Csák Boldizsár, Kipper Károly, Knézy Gergely, Németh Károly, Omerovich Tamás, Péricsics Vince, Schulz Ágoston, Tüll Alajos, Vendel János, Vukov János, Zsiros Ferenc.*

Fráterek: *Domanits József, Kandrács Mihály, Körtvélyesi Viktor, Szendeczki István, Szepesi József, Varga Kálmán.*

Kalocsai rendház.

Házfőnök: *Jablonkay Gábor.*

Páterek: *Faludi István, Alaker György, Ambrus István, Andor Viktor, Angehrn Teodor, Fényi Gyula, Fonay Gábor, Gulyás Ferenc, Hegedüs László, Kajdi Ferenc, Kerling János, Kostialik János, Lager József, Lenner József, Mahács Károly, Nagyfalusi Lajos, Roznovszky János, Schmidt Ádám, Tóth Mike.*

Magiszterek: *Borbély István, Fábry*

Antal, Ferenc, Kovács Jenő, Peller Béla, Szabó Sándor, Trugly Pál.

Rendi tanulók száma: 8.

Fráterek: *Bencsik Ferenc, Fekete Mihály, Gergely Ignác, Gujgiczter Imre, Horony János, Joó András, Kálóczi János, Körmöczy Albert, Lindenberger Sándor, Maár József, Misik Lajos, Samu József, Szuszedka Pál.*

Érdi rendház.

Házfőnök: *Müller Lajos.*

Páterek: *Fialla János, Gálffy László, Timár Mátyás.*

Fráterek: *Faltum János, Kiss János, Pöthe József.*

Növendékek száma: 22.

Szerzettestestvéri ujoncok száma: 12.

Kapornoki rendház.

Házfőnök: *Speiser Ferenc.*

Páterek: *Ecker Jenő, Siska István, Takács Sándor.*

Fráterek: *Ácsbott János, Bély János, Dobrovics Dezső, Erlinger Antal, Lencsés Péter, Neuschwendtner Mihály, Pfuhl János, Rodenbüher István, Skrovath Ferenc, Szeman József.*

Mezőkövesdi rendház.

Házfőnök: *Bóta Ernő.*
 Páter: *Katona Sándor.*
 Fráter: *Pócs András.*

Pécsi rendház.

Házfőnök: *Somogyi Jenő.*

Páterek: *Alaker István, Adamszky András, Baják Mihály, Buzna Viktor, Cséfalvay Nándor, Drebitka Ferenc, Hauer Ferenc, Hörl Gyula, Mezei Gergely, Pinzger Ferenc, Polónyi Ferenc, Riegl Sándor, Schaefer Jakab, Spreitzer Péter, Thalhammer János, Velics Miksa, Zborovszky Ferenc.*

Magiszterek: *Gyenis András, Keszeg Imre, Tlucskó Mátvás, Keller János, Reisz Elemér, Reöthy Szilárd József, Tóth Mihály, Vargha László.*

Fráterek: *Boromisza Antal, Christóf József, Horváth Mihály, Iván János, Katona Ferenc, Klapita Ágoston, Laczkó István, Magyarics Béla, Németh Lajos, Zala Teodor.*

Szegedi rendház.

Házfőnök: *Biró Xav. Ferenc.*

Páterek: *Elsasser Gyula, Fiedler Lipót, Komárik István, Lányi Ede, Resch Ferenc.*

Fráterek: *Ditjő János, Galina Albert, Kiss Ferenc, Polgár István.*

Rendi tanulók száma: 26.

A rendtartományon kívül vannak alkalmazásban;

Róma: *Janiczek József.*
 Kalksburg: *Pámer László.*
 Bécs: *Raile Jakab, Siska Ferenc.*
 Innsbruck: *Hunya Dániel, Polgár András, Pál Lajos, Vidlicska József, Ambrus Pál, Czigler Antal, Thurnherr Gyula.*

Sienhsien (Kína): *Gábor István.*
 Tientsin (Kína): *Lischerong Gáspár, Horváth Sándor, Németh József.*

Ta-ming-fu (Kína): *Szarvas Miklós.*
 Enghien (Belgium): *Horváth Sándor, Herpy Károly.*

St.-Helier, Jersey (Anglia): *Derecskei János.*

Newyork: *Hemm János.*
 Krakkó: *Dombi József, Napholz Pál, Baumgartner Sándor, Sajó Viktor, Kiss József.*

Broken Hill, North Rodesia (Dél-afrika): *Longa Jakab.*

Szatmár: Házfőnök: *Jost Péter.*
 Rendtagok: *Irsik Lajos, Kulcsár Antal, Olasz Péter, Péntzes István.*
 Prefektus: *Szóts Ferenc.* Szerzetes társak: *Csegedi Lajos, Lenner György, Moldován Ambrus, Vida Ferenc.*

Chieri (Torino, Itália): *Pethő Jenő.*
 Vals près Le Puy (Franciaország): *Litványi György, Pezenhoffer József.*

A TÖBBI SZERZETESRENDEK.

Szűz Máriáról nevezett Ferences rendtartomány.

Tartományfőnök:

P. BENDES VALERIÁN.

Született Szilben, Sopron vármegyében, 1873 január 22-én. A rendbe lépett 1888 augusztus 20-án; egyszerű fogadalmat tett 1889 augusztus 21-én, ünnepélyes fogadalmat pedig 1895 április 14-én. Áldozópappá szentelték 1895 június 29-én. Teológiai tanulmányait a rendtartomány hittudományi főiskoláján, felsőbb tanulmányait a rend római tanárképző főiskoláján végezte. Két évtizeden át mint teológiai tanár működött. 1906-tól 1909-ig tartományfőnök, 1909-től 1915-ig Rómában rendi kormányfőtanácsos. 1921-től ismét tartományfőnök.

Assisi szent Ferenc rendje nagyon gyorsan terjedt el Magyarországon. Már 1221-ben találunk magyar honos franciskánust a rend kötelékében és már 1228-ban történik említés magyar tartományról.

Annyi bizonyos, hogy a rend nagyon hamar terjedt Magyarországon és a XIII. század vége felé már 54 zárdájuk volt. A Marianus reformált konventuális tartomány 1454-ben alakult az egi káptalanon és 1523-ban vette fel a mai Provincia S. Mariae in Hungaria nevet. A török időkben óriási munkát végzett a szerzet a hitélet fönntartása körül és a törökök kiűzetése után új virágzásnak indul a rendi élet. 1900-ban új beosztást nyertek a magyar rendtartományok és ez alkalommal a Mária rendtartomány 29 zárdára bővült ki. A világháború után ezekből több elveszett és most a tartománynak

15 zárdája maradt, melyekből három az elcsatolt Burgenlandban fekszik. Az új fejlődés azonban megindult a most alakított zalaegerszegi zárdával.

Kormánytanácsosok.

P. Vinkovits Viktor tart. ör., *P. Horváth József*, *P. Scheirich Bonaventura*, *P. Molnár Arkangyal*, *P. Süly Szal. Ferenc*.

Rendházak.

Budapesti rendház

(IV., Ferenciek-tere 8).

P. Bendes Valerián tart.-főnök, *P. Vinkovits Viktor* házfőnök, *P. Schreirich Bonaventura* III. r. igazgató, *P. Heidinger Jenő* vikárius, *P. Morovicz Ferenc*, *Nagy Arisztid* tanárjelölt. — 4 laikustestvér.

Székesfehérvári rendház.

P. Horváth Reg. Péter házfőnök, III. r. igazgató, *P. Bécsi Vazul*, *P. Törzsök Ignác*. — 2 laikustestvér.

Szombathelyi rendház.

P. Markó Dénes házfőnök, *P. Molnár Arkangyal* teológiai tanár, III. r. igazgató, *P. dr. Habeller Ipoly* vikárius, okl. középisk. tanár, *P. dr. Pichler Emil* teol. tanár, *P. Nagy Ernő*, *P. Takács Ince* teológiai tanár, tanulm. felügyelő. — 11 hittudományi főiskolai hallgató, 8 laikustestvér.

Kismartoni rendház.

P. Weber Bernát házfőnök, *P. Pulyai Lambert* vikárius, *P. Allersdorfer Frigyes*. — 2 laikustestvér.

Németújvári rendház.

P. Pfeiffer Alfonz házfőnök, h-plébános, *P. Leser Gracián* vikárius,

segédlelkész, *P. Deák Florid* segédlelkész. — 1 laikustestvér.

Boldogasszonyi rendház.

P. Bajor Asztrik házfőnök, h-plébános, *P. dr. Horváth Athanáz* segédlelkész, hittanár. — 1 laikustestvér.

Pápai rendház.

P. Weiss Rikárd házfőnök, okl. középisk. tanár, *P. Jámor András* vikárius, hitoktató, *P. Hédly Jeromos*, *P. Simicza Sebestyén* III. r. igazgató, *P. Horváth Olivér*. — 5 növendékpap a gimnáziumi tanfolyamban, 4 laikustestvér.

Sümegei rendház.

P. Kardos Odorik házfőnök, III. r. igazgató, *P. Hegedüs Círiák* vikárius, *P. Tüz Albin* hitoktató. — 2 laikustestvér.

Veszprémi rendház.

P. Horváth József házfőnök, *P. Pulvermann Zenó* vikárius. — 4 növendékpap a gimnáziumi tanfolyamban. — 6 laikustestvér.

Búcsúszentlászlói rendház.

P. Horváth Domonkos házfőnök, h-plébános, *P. Pethő Leonárd* vikárius, ujoncmester, *P. Pländer Damján* segédlelkész, *P. Andreska Felicián* segédlelkész. — 2 laikustestvér, 3 próbaéves laikustestvér.

Nagykanizsai rendház.

P. dr. Vargha Teodorik házfőnök, h.-plébános, *P. dr. Burka Kelemen* vikárius, okl. középisk. tanár, segédlelkész, *P. Király Lőrinc* okl. bölcs. tanár, segédlelkész, *P. Mátés Hilár* III. r. igazgató, hitoktató, *P. Lefcsik Pongrác* hitoktató, *P. Bakos Ágoston* segédlelkész, *Tóth Móric* hitoktató. — 3 laikustestvér.

Esztergomi rendház.

P. Horváth Adorján házfőnök, *P. Schmidt Felix* vikárius, III. r. igazgató, *P. Virágh Raymund* főreálisk. hittanár. — 2 laikustestvér.

Andocsi rendház.

P. Czirfusz Viktorin házfőnök, h.-plébános, III. r. igazgató, *P. Süly Szal. Ferenc* ujoncmester, *P. Gulyás Gellért* vikárius, segédlelkész, *P. Miczélyi Valér* aranymisés, nyugalomban. — 7 próbaéves növendékpap, 6 laikustestvér.

Felsősegédi rendház.

P. Erős Alajos házfőnök, h.-plébános, *P. Brucker Celesztin* vikárius, segédlelkész. — 2 laikustestvér.

Nagyatádi rendház.

P. Börzsey Tivadar házfőnök, h.-plébános, *P. Kovács Kalliszt* vikárius, hitoktató, segédlelkész, *P. Andreidesz Teofil* segédlelkész, hitoktató. — 2 laikustestvér.

Zalaegerszegi rendház.

P. Deák Szulpic házfőnök, *P. Apáthy Oszkár* vikárius, *P. Németh Piusz*. — 2 laikustestvér.

A rendtartományon kívül.

Rómában (Via Merulana 124, Collegio S. Antonio): *P. Buttykay Antal* rendi kormányfőtanácsos.

A rend tanárképző főiskoláján: *P. Rónai György*, *P. Bakos Gáspár*.

Münchenben: *Csontos Kázmér*, *Illy Károly* hittanhallgatók.

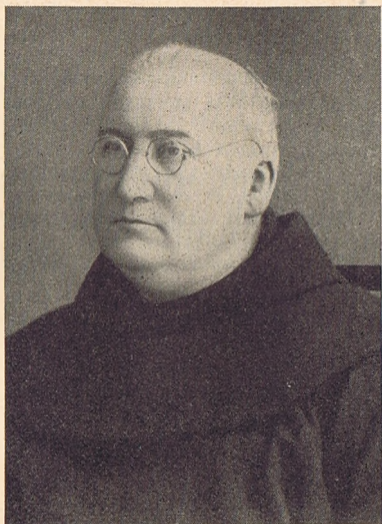
Weertben (Hollandia): *Szórádi Tibor* hittanhallgató.

Kapisztrán szent Jánosról nevezett Ferences rendtartomány.

Tartományfőnök:

P. UNGHVÁRY ANTAL.

Született Cegléden 1877 június 10-én. Elemi és gimnáziumi tanulmányait Kaposvárott végezte. A szent ferencrendbe lépett 1893 szeptember 14-én, a teológiát a pécsi szemináriumban végezte. Ünnepeles fogadalmat tett 1898 július 16-án, pappá szentelték 1899 december 13-án a pécsi székesegyházban. Teológiai tanári oklevelet szerzett 1904-ben Rómában a szent Antal Kollégiumban. Rendtartományi főökké választották immár harmadízben 1925 augusztus 5-én, a Gyöngyösön tartott nagy káptalanban, melyen a római általános rendfőnök elnökölt.

Az 1339-ben Boszniában megtelepedett ferencrendiek Nagy Lajos, Zsigmond és más királyaink alatt lassankint Magyarországra is áttejedtek, ahol akkor már a Marianus ferencesek is

működtek. Az új ferenceseket cseri barátoknak hívták, valószínűleg szürke öltönyükről. Önállóan a Kapisztrán szent Jánosról nevezett tartomány csak a törökök kiűzése után szervezkedett 1757-ben. A rend megreformálása után hatalmas virágzásnak indult a tartomány, de a világháború következtében tizenkét zárdáját veszítette el és mindössze tizennyolc zárdája maradt meg. Ezeket a helyeken plébániák adminisztrálásával, hitoktatással, missziók és lelkigyakorlatok tartásával foglalkoznak. Pécsi zárdájukban tartják a gimnázista növendékeket kb. 55-öt, míg a novíciátus a szécsényi zárdában van, a teológiai tanfolyam pedig Gyöngyösön van, ahol a tartományfőnök is székel.

Tartományi őr: *P. Kaizer Nándor.*

Tartományi tanácsosok: *P. Vénn Jakab, P. Jugh Miklós, P. Jagica Juvenál* és *P. König Kelemen.*

Tartományi titkár: *P. Virág Vendéc.*

Rendházak.

Gyöngyösi zárda.

A tartományfőnök székhelye és itt van egyszersmind a rend teológiai főiskolája. A zárda ezenkívül plébániát vezet 7765 hívővel és 1208 gyermeket catekizál a különböző iskolákban.

Rendtagok: *P. Ungváry Antal* tartományfőnök, *P. Herman Hermenegild* zárdafőnök, plébános és teológiai tanár, *Pintér Kornél* aranymisés, Gyöngyös díszpolgára, nyug. gimn. igazgató, *P. Pesti Manó* vikárius, teol. tanár, *P. Plischka Norbert* hitoktató, *P. Virág Vendéc* titkár és hitoktató, *P. Menráth Cyprián* teológiai tanár, *P. Tyukodi Lucián* teológiai tanár, *P. Galambos Imre* teológiai tanár, *P. Horváth Zsigmond* teológiai tanár, *P. Szabó Brunó* káplán és hitoktató. — 18 teológus papnövendék, 6 laikustestvér.

Budapesti zárda

(Margit-körút 23).

A zárda plébániát vezet 14.000 hívővel és 2400 gyermeket catekizál a különböző iskolákban, úgyszintén ellátja a pasaréti szükségkapolnát és a gellérthegyi barlangkapolnát.

Rendtagok: *P. Zadravetz István* felszentelt domitopolisi püspök, *P. Schrotty Pál* zárdafőnök és plébános, *Bende Szaniszló* vikárius és káplán, *P. Bozóky Ödön* apácák gyónatója, *P. Raab Othmár* káplán, *P. Varga Bálint* hitoktató, *P. Bohnert Valerián*, hitoktató, *P. Borsányi Balázs* szerkesztő, *P. König Anaklét* hitoktató. — 4 laikustestvér.

Szécsényi zárda.

Itt van a rend noviciátusa, azonkívül a zárda vezeti a helybeli plébá-

niát 3600 hívővel és 657 gyermeket catekizál.

Tagjai: *P. Medvecký Medárd* zárdafőnök és plébános, *P. König Kelemen* kormánytanácsos és ujoncmester, *P. Zuber Zephirin* káplán és hitoktató, vikárius, *P. Kaszab Sándor* a tartomány nesztora, *Szalai Szalvátor* hitoktató. — 6 papnövendékujonc, 8 laikusujonc, 2 laikustestvér.

Egri zárda.

Lelkigyakorlatos házat vezet, tart lelkigyakorlatokat és missziókat, azonfelül 860 gyermeket catekizál. Az évi lelkigyakorlatozók száma 2000-en felül volt.

Rendtagok: *P. Oslai Oswald* zárdafőnök, a lelkigyakorlatok igazgatója, *P. Erdős Apollinár* vikárius, misszionárius, *P. Kiefer Szilvér* hitoktató, *P. Szabó Szerafin*, hitoktató, *P. Sipos Lénárt* misszionárius. — 5 laikustestvér.

Szegedi zárda.

Plébániát vezet 18.000 hívővel és azonfelül catekizál a különböző iskolákban 2446 gyermeket.

Rendtagok: *P. Unyi Athanáz* zárdafőnök és plébános, *P. Sinkovics Frigyes* vikárius és hitoktató, *P. Szujó Timót*, hitoktató, *P. Tóth Pacifik* káplán, *P. Fábian Fausztin* hitoktató és káplán, *P. Schneider Vencel* hitoktató és káplán. — 3 laikustestvér.

Szolnoki zárda.

Plébániát vezet 30.400 hívővel és a különböző iskolákban catekizál 5369 gyermeket.

Rendtagok: *P. Lombos László* zárdafőnök és plébános, *P. Pelle Rokhárd* vikárius és hitoktató, *P. Bachies Metód* kórházi lelkész, *P. Koczián Róbert* hitoktató, *P. Majsai Mór* hitoktató és szerkesztő, *P. Musza Makár* káplán és hitoktató, *P. Rajnuszky Romuáld* káplán, *P. Milánkovics Nár-cisz* káplán és hitoktató. — 4 laikustestvér.

Keeskeméti zárda.

Katekizál 3200 gyermeket, helyben ellátja a betegeket és a gyónókat, a tanyákon pasztorációt gyakorol.

Rendtagok: *P. Jászai Benvenut* zárdafőnök és hitoktató, *P. Massa Viktor* vikárius, *P. Kubusz Leont* hitoktató, *P. Vénn Jakab*, kormánytanácsos és hitoktató, *Károlyi Bernát* hitoktató, *P. Hajós Márk* hitoktató. — 3 laikustestvér.

Bajnai zárda.

Plébániát vezet 5324 hívővel és 622 gyermeket katekizál és ezenfelül ellátja a kórházat.

Rendtagok: *P. Tamás Alajos* ex-provinciális és zárdafőnök, *P. Kaizer Nándor*, tartományi őr, *P. Jugh Miklós* plébános és vikárius, *P. Kozma Kájus* hitoktató, *P. Kéri Xavér* káplán és hitoktató. — 3 laikustestvér.

Jászberényi zárda.

Katekizál 2880 gyermeket a különböző iskolákban és azonkívül tanyai pasztorációt végez.

Rendtagok: *P. Riba Hugó* zárdafőnök, *P. Keceli Mészáros Albert* vikárius, *P. Smóling Péter* hitoktató, *P. Halápi Félix* hitoktató, *P. Réz Marián* hitszónok és misszionárius. — 4 laikustestvér.

Dunaföldvári zárda.

Plébániát vezet 3952 hívővel, azonkívül a különböző iskolákban katekizál 925 gyermeket.

Rendtagok: *P. Fehér Péter* zárdafőnök és plébános, *P. Zódi Cézár* vikárius, hitoktató és káplán, *P. Rézmann Ambrus*, hitoktató és káplán. — 2 laikustestvér.

Mohácsi zárda.

Plébániát kezel 3200 hívővel és az iskolákban katekizál 280 gyermeket.

Rendtagok: *P. Rukavina József* zárdafőnök és plébános, *P. Leszják Lajos* vikárius és hitoktató, *P. Martinov Fortunát* gyóntató, *P. Dallos Dioméd* káplán. — 2 laikustestvér.

Pécsi zárda.

Plébániát vezet 13.500 hívővel, a különböző iskolákban katekizál 1200 gyermeket és azonfölül négy klinikát lát el. Itt van a rend kollégiuma is 55 növendékkel.

Rendtagok: *P. Óberlen Odiló* zárdafőnök és plébános, *P. Jagica Juvenál* rendi kormánytanácsos és a növendékek magisztere, *P. Halász Jeromos*, vikárius és kórházi lelkész, *P. Roznik Rajnér* hitoktató és kórházi lelkész, *P. Schmidt Alfonz*, az apácák gyóntatója, *P. Kirchoffer Pongrác* vice-magiszter, *P. Tamás Fidéll* hitoktató és káplán, *P. Szegedi Alfonz* hitoktató és káplán. — 5 beöltözött és 50 be nem öltözött gimnazista növendék, 8 laikustestvér.

Siklósi zárda.

Vezet plébániát 7700 hívővel és katekizál a különböző iskolákban 1100 gyermeket.

Rendtagok: *P. Feisz Angelusz* zárdafőnök, plébános, *P. Lonesár Lukács* vikárius, káplán, *P. Hornyák Domonkos* hitoktató, káplán. — 2 laikustestvér.

Simontornyai zárda.

Plébániát vezet 3670 hívővel és az iskolákban 542 gyermeket katekizál.

Rendtagok: *P. Kováts Rajmund* zárdafőnök és plébános, *P. Csiszár Teodóz* vikárius, káptalan és hit-

oktató *P. Magócsi Imre* nyugalomban. — 2 laikustestvér.

Szigetvári zárda.

A környékbeli falvakat pasztorálja és az iskolákban katekizál 465 gyermeket.

Rendtagok: *P. Keresztes Kreszcensz* zárdafőnök, *P. Faragó Fábián* hitoktató, *P. Varga Vitus* nyugalomban. — 1 laikustestvér.

Váci zárda.

Ellátja a börtönlelkészseget és az iskolákban katekizál 560 gyermeket.

Rendtagok: *P. Horváth Zenó* zárdafőnök és börtönlelkész, *P. Ambró János* vikárius, *P. Baranyai Dömötör* hitoktató. — 2 laikustestvér.

Gyüdi zárda.

Dunántúl leghíresebb búcsújáróhelye. Ellátja azonkívül a plébániát s 15 filiát 1200 hívővel és az iskolákban katekizál 187 gyermeket.

Rendtagok: *P. Forintos Lőrinc* zárdafőnök és plébános, *P. Szencsár Péter* káplán és hitoktató, *P. Ángyán Aurél* nyugalomban. — 1 laikustestvér.

Szentkúti zárda.

A felvidék legnagyobb búcsújáróhelye.

Rendtag: *P. Tamás Krizánt* zárdafőnök. — 2 laikustestvér.

A rendtartományon kívül tartózkodnak.

A román megszállt területen, Szatmáron: *P. Herz Leó*, *P. Kriszten Rafael* és *Veres Sámuel*. — Kaplonyban: *P. Luptovics Kolos* és *P. Szücs Szolán*.

Amerikában, Newyorkban: *P. Péry Bonaventura* és *P. Unyi Bernardin*. — Uj-Brunswickban: *P. dr. Kalmár Özséb*, *P. Feisz Hugolin* és *P. Blihar Barnabás*.

Bécsben a zeneakadémián: *P. Szabó Polikarp*.

Löwenben az egyetemen: *P. Karácsi Aladár*.

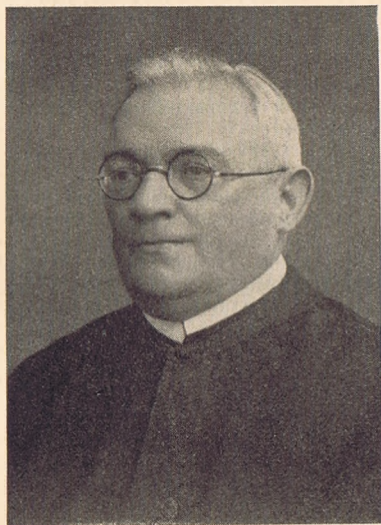
A rendtartománynak eszerint van: 1 püspöke, 100 áldozópapja, 29 papnövendéke, 67 laikustestvére, 12 plébániája 105.971 hívővel. Hitoktatásban részesítenek a rendtartomány tagjai 23.974 növendéket, az áldozók száma az elmúlt évben 958.390 volt, a harmadrendiek létszáma 5194.

Konventualis minoriták.

Tartományi főnök:

KONKOLYI BARNA

Született: Tóváros, Komárom megye. 1870 december 10-én. A rendbe lépett: 1901 szeptember 15-én. Fogadalmat tett: Rómában, 1896 január 1-én. Pappá szenteltetett: Rómában, 1896 június 28-án. Székhelye: Eger. A rend egyetemes elüljárója: *Dr. Orlich M. Alfonz*. Lakik: Róma, SS. XII. Apostoli nr. 51. A rend főnöke: 1926 február 9. óta. Rendtartományi titkár: *Dr. Péchy Alán*.

Midőn a szent Ferenc-rendiek szigorúbb rendszabályok megtartása végett a zárda magányába vonultak, kiváltak belőlük a minoriták, akik 1250-ben IV. Ince pápától nyerték nevüket. Ezen időtől külön tartományfőnökük is volt. Magyarországra 1225 körül jöttek, 1239-ben már önálló tartománnyá alakulnak a magyar kolostorok. Nálunk mindig jelenté-

keny szerepet játszottak. Erdélyben külön tartományuk volt, melyet 1627-ben VIII. Orbán pápa alapított-, Később ez megszűnván, a magyar provinciához csatlakoztak. Lelki pásztorkodással és tanítással foglalkoznak. Sok gimnáziumuk volt, de rendtagok híján kénytelenek voltak azokat másoknak átengedni. A «Sacra Religiosorum Sodalium Congregatio» 1926 február 9-én kelt, a Szent Atya által jóváhagyott rendeletével, a Minorita-rend Erdélyben levő 8, azaz nyolc háza külön erdélyi tartománnyá alakított. A Felvidék, csehek által megszállott 3, azaz három rendháza a cseh-morva rendtartományhoz csatoltatott, míg a szerb megszállás által elszakított pancsovai rendház a politikai viszonyok megváltozásáig *ideiglenesen* a rend általános főnökének joghatósága alá helyeztetett.

Rendházak.

Eger.

Konkolyi Barna házfőnök, *Varga Péter* nyug. tábori esperes, *Bujnovszky Aurél*.

Segédtestvér 1.

Szeged.

Dr. Papp Béla házfőnök, *Tajlthy Gábor* házi lelkiatya, *Bauer Bertalan*, *Rertha Ferenc*.

Segédtestvér 1.

Miskole.

Dr. Péchy Alán házfőnök, *dr. Csák Cyrjék* ny. rendfőnök, *Gógl Dezső*,

Szabó Dániel, *Aczél Róbert*, *Beck Pál*, *Gróhmann Dezső*.

Segédtestvér 1.

Nyirbátor.

Heiser Szilárd házfőnök, *Csányi Medárd*, *Horváth Ferenc* végzett papnövendék.

Segédtestvér 1.

A rendtartomány kebelén kívül.

Dr. Pazsilny Bonaventura pápai magyar gyóntató Rómában, *Ladányi László IV.* Theol. Rómában, *Patócs Leó* és *Reszler Szerajin* Chersoban.

Ujonnövendék 7 Páduában.

Kapucinus-rend

Tartományfőnök:

FETZEL ALAJOS.

Született Thüringerbergben 1873 március 1-én. A rendbe beöltözött 1894 október 26-án és az ünnepélyes fogadalmat 1897 november 21-én tette le. Ugyanez év december 7-én szentelték pappá és a rendben végzett érdemes munkásságának elismerésül az 1924 augusztus 26-án Scheibsbán tartott tartományi káptalan tartományi főnökévé választotta meg. Az egyesített magyar és osztrák rendtartomány székhelye Bécsben (I., Tegethoffstrasse 2.) van és ott székel a tartományfőnök is. A rend általános főnöke Rómában, Via Boncompagna 71. szám alatt van.

Tatai rendház.

P. Patyi Kamill házfőnök, *P. Neuberger Roger* vicarius, *P. Farkas Kornél* ujoncmester, *P. Forstner István*, egy ujonctestvér és egy szerzetestárs.

Máriabesnyői rendház.

P. Bartal Inocent házfőnök, *P. Dobos Benvenut* és öt szerzetestárs.

Budapesti rendház

(II., Fő-utca 2).

Páter Rischl Anasztáz, házfőnök *P. Schweighardt Veremund* vicarius, *P. Barzuch Amadé* tanulmányi felügyelő, *P. Maszás Lukács*. A rendházban van ezenkívül hét teológiai hallgató és három szerzetestárs.

Móri rendház.

P. Tury Timót házfőnök, *P. Gauruder Isaurus*, *P. Allenthaler Libor*, *P. Juhász Irén*, *P. Frauenberger Szeverin* és négy szerzetestárs.

Szent Domonkos-rend.

Tartományfőnök:

TÖFFLER ANGELICUS dr.

(Wien I., Postgasse 4.)

1887 március hó 27-én született Retzben. 1907 szeptember 8-án tett fogadalmat s 1912 július 21-én szentelték pappá. Tanulmányait részben a gráci rendi főiskolán, részben pedig Rómában végezte. Tanulmányai után a gráci rendi főiskolán tanított s mint kiváló hitszónok kifelé is működött. 1926 július 29-én a rendi káptalanságon tartományi főnökké választották meg.

A rendet szent Domonkos alapította (született: Calaruega 1170 † 1221 Bologna) 1207-ben. Jóváhagyta III. Honorius pápa 1216-ban. Célja az Isten ígéjének hirdetése az egész világon és a tudományok hivatásszerű művelése. Mind a két tekintetben nagyot alkotott a rend. Minden századnak neves vezér teológusokat adott, mint például B. Nagy

Albert és főleg aquinói szent Tamás, kinek Summa theologiaeja a Szentírás mellett feküdt a tridenti szent zsinat asztalán s teológiája az Egyháznak ma is hivatalos rendszere. Világhírű szónokai közül való ferreri szent Vince. A rend missziós tevékenysége alapításától fogva sohasem szünetelt sem a régi, sem az új világban. A rend máig is szigorú monasztikus fegyelemben él s a tudományoknak ma is elsőrendű ápolója. Szent Domonkos idejétől a mai napig dominikánus a pápai udvar főteológusa (Magister Sacri Palatii). Dominikánusokra bízta az inquisíciót s az eretnekek megtérítésének nagy munkájában nagy szerepük volt.

A rend első kolostorai Toulouseban, Rómában, Párisban, Bolognában voltak. Elterjedése szinte rohamos volt.

Hazánkban 1221-ben telepedtek meg s hírnevüket mutatja, hogy 1254-ben a budai szent Miklós zárdában, 1273-ban Pesten, a szent Antal remete-zárdában tartotta a rend általános káptalanját. Dominikánus volt a híres Julián barát, aki társaival Nagymagyarországot kereste, meg is találta és a tatárok jövetelét hírül hozta. IV. Béla leánya, Margit számára a nyulak szigetén kolostort és templomot építtetett s itt élte le B. Margit szent életét. Dominikánusok kezéből sok érdekes kódex maradt reánk, köztük a legbecsebb nyelvemlék is, a Margit-legenda. Dominikánus volt Mátyás király budai egyetemének első rektora is, Petrus Niger.

A törökvész és reformáció elpusztította a hajdan virágzó rend számos kolostorát (valaha több mint 60 volt Magyarországon).

Jelenleg Budapesten, Kassán, Szombathelyen, Sopronban, Vasvárott van férfi-kolostora, Kőszegen, Szombathelyen, Vasvárott, Hódmezővásárhelyen és Kassán pedig női-zárdája.

Jelenlegi rendfőnök: *dr. Paredes G. Bonaventura*. (Roma, Via S. Vitale 15.)

A magyar rend három folyóiratot ad ki: «Rózsafüzér Királynéja», «Credo» és «Egyházközségi Tudósító»-t.

Rendházak.

Budapesti rendház.

(VII., Szt. Domonkos-u. 3.)

Házfőnök: *P. Marton Bernát*.

Tagjai: *Dr. Horváth Sándor* exprovincialis, *P. Bakacs Lőrinc*, *P. Bőle Kornél*, *P. Szóka Imre*, *P. Badalik Bertalan* plébános, *P. Juhász László*.

Laikus testvér 3.

Szombathelyi rendház.

Házfőnök: *Dr. Ratnik Domonkos*.

Tagjai: *P. Dunarich Károly*, *P. Gerdenich Móric*, *P. Jenei Rafael*, *P. Sütő Albert*.

Laikus testvér 5.

Soproni rendház.

Házfőnök: *Dr. Szalay János*.

Tagjai: *P. Musatis Gergely*, *P. Holló István*, *P. Gopcsa Athanáz*.

Laikus testvér 3.

Vasvári rendház.

Házfőnök: *P. Molnár Márton*.

Tagjai: *P. Glasits Egyed*, *P. Gáspár Gellért*, plébános, *P. Vörös Fülöp*, *P. Szalai Efrém*.

Laikus testvér 3.

Külföldön működő magyar rendtagok.

A római Collegium Angelicum rektora: *P. Szabó Szádok* exprovincialis, ugyanott tanulmányt folytat *P. Haynal András*.

Wienben: *Nusszer Péter*.

Grácban teológiai tanár: *P. Paluscsák Pál* és *P. Vlasics Béla*.

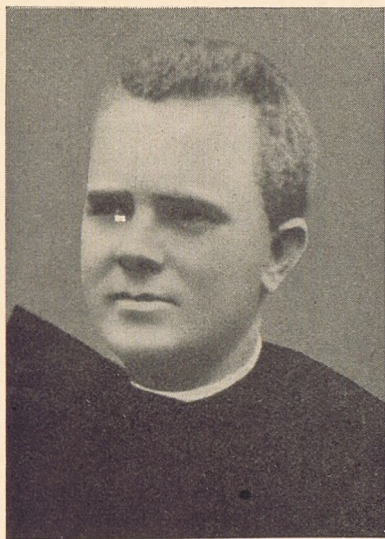
Kassán: *P. Unger Mannes*. *P. Lexmann Miklós*.

Novicélátus és tanulmányi zárda: Grác, ahol jelenleg 12 magyar kispap tanul.

Szervita-rend. (Szűz Mária szolgálói.)

Tartományfőnök :

LEPLAE M. MARIAN,

Belga származású és a brugesi egyházmegyében levő Essenben született 1859 június 29-én. Tanulmányait Amerikában, Chicagóban végezte és ugyanott szentelték 1885 június 10-én áldozópappá. Közel húsz esztendőn keresztül működött Amerikában mint misszionárius és terjesztette a Fájdalmas Szűzanya tiszteletét. A rendi elüljáró intézkedésére 1903-ban Magyarországra jött és itt folytatta működését és nagy érdemei voltak a rend felvirágoztatása körül. Több ízben volt novicius mester és házfőnök Budapesten és Egerben. A tartományfőnöki tisztséget több mint tíz éve tölti be.

A rendtartományi főnökség székhelye : Budapest, IV., Szervita-tér 6.

A rendet a XIII. század első felében hét előkelő flórenci nemes alapította. Célja volt Jézus Krisztus kinszenvedése és a Szűzanya hét fájdalma iránt való tisztelet terjesztése. Szent Ágoston szabályai alapján IV. Sándor pápa erősítette meg a rendet, amely egész Európában elterjedt. Első feje 1233-tól Bonfilius volt.

Magyarországon Budavárának a töröktől való visszavétele után telepedtek le Pesten, majd rövidesen azután Egerben is.

A rend anyaháza Florenz mellett, a Monte Senario hegyen van.

A rend főünnepe szeptember harmadik vasárnapja.

Budapesti rendház
(IV., Szervita-tér 6).

P. Laplae M. Marian tartományfőnök, *P. Pesci M. Peregrin* házfőnök, *P. Casari M. József* vicarius, a III. rend és a Szent Julianna-kongregáció igazgatója, *P. Lauk M. Bonfilius*, a Fájdalmas Szűzmária Társulat igazgatója, *P. Ortner M. Lőrinc*, a német nyelvű társulat igazgatója, magyar és német gyóntató. A rendházban van még két segítőtestvér.

Egri rendház.

P. Convalle M. Tamás házfőnök, a Fájdalmas Szűzmária Társulat igazgatója, *P. Udvarnoky M. András* hitszónok, *P. Marchi M. Cyrill*, a III. rend igazgatója. Ezenkívül három segítőtestvér. A magyar rendtartományhoz tartoznak a fraknoi rendház Burgenlandban és a lorettomi rendház ugyancsak Burgenlandban.

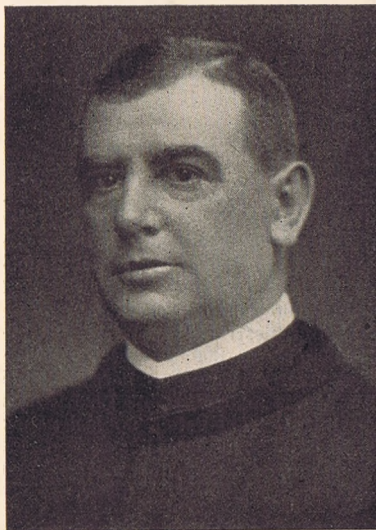

Irgalmasrend.

Tartományfőnök:

BABINSZKY FERENC NÁRCISZ

a Vöröskereszt hadiékítményes II. oszt. díszjelvényének tulajdonosa, a Császár-fürdő kegyes alapítvány kezelője.

Született Kecskeméten 1884 december 1-én. A rendbe 1902 október 8-án öltözött be Pozsonyban és ugyanott tette le az egyszerű fogadalmat 1903 október 9-én. Az ünnepélyes fogadalmat 1913 április 13-án Pécsett tette le, ahol ugyanezen év június 27-én pappá szentelték és rendfőnöke az ottani kórházi lelkészséggel bízta meg. 1922-ben Egerbe került mint ujoncmester és ugyanitt 1925-ben a rendház perjele és rendi tanácsos lett. A magyarországi rendtartomány főnökévé 1926 május 28-án nevezték ki.

A rend rövid története.

Az Irgalmasrend alapítója Istenes szent János (Cindat János), aki 1495 március 8-án a portugalliai Moronovo községben született. Már ifjúkorában nagy szeretettel gondozta az elhagyott

szegényeket és később is minden idejét szegény és beteg embertársainak ápolására fordította. 1540-ben a spanyolországi Granadában többet magával bérelt házban összegyűjtötte az elhagyott betegeket és ápolta őket. 1550-ben történt halála után társai tovább folytatják munkáját szabályzatok alatt és V. Pius pápa 1571 január 1-én a testületet megerősíti és szent Ágoston szabályait teszi reájuk kötelezővé. 1586-ban tartotta az egyesület Rómában az első nagykáptalanját és az itt kidolgozott szabályzat alapján VI. Pál pápa a szerzetesrendek sorába emeli. Rómában székelő egyetemes főnök vezetése alatt a rend országok szerint rendtartományokra oszlik.

Mint hogy hivatása a betegápolás, ennek minél tökéletesebb betöltése céljából tagjait a szükséghez képest orvosokká, gyógyszerészekké, orvossegédeké, betegápolókká és lelkészekké képeztetni ki.

Az Irgalmasrend immár több mint 250 éve szolgálja Magyarországot egészségügyét. Ugyanis 13 intézete közül a pozsonyi rendházat Szelepcsényi György hercegprímás alapította 1672-ben. A szerencsétlen kimenetelű világháború, melynek hazánk feldarabolása volt egyik legszomorúbb következménye, az Irgalmasrend magyar rendtartományát is hasonló sorsra juttatta. Ugyanis: a zágrábi rendházat és kórházat lefoglalta a jugoszláv kormány, a kismartoni intézet osztrák kézbe került, a pozsonyi, szakolcai, szepesváraljai intézetek cseh vezetés alá jutottak, a nagyvárad, temesvári, szatmári kórházak pedig román megszállott területen, Magyarországtól elkülönítve sinylődnek és a legbizonytalanabb jövőnek néznek elébe.

Igy Csonkamagyarországon most már csak 5 intézettel szolgálhatja a rend a szegénysorsú beteg embertársaink ügyét. Nevezetesen: Budapesten 300 ágyas kórház, alapított 1806. Egerben 100 ágyas kórház, alapított 1726. Egerben 350 ágyas elmeegógyintézet, alapított 1840. Pécsen 80 ágyas kórház, alapított 1769. Pápán 80 ágyas kórház, alapított 1757. Vácott 30 ágyas kórház, alapított 1778.

Rendházak.

Budapesti rendház.

Babinszky Ferenc Nárcisz rendfőnök, áldozópap, *dr. Müller Ödön* perjel, a kórház igazgató-főorvosa, okl. gyógyszerész, rendi kormánytanácsos, *Thuróczy Mihály Kornél* kiérdemült rendfőnök, okl. gyógyszerész, *Mura József Fülöp* rendi kormánytanácsos, okl. gyógyszerész, a Császárfürdő igazgatója, *dr. Vágó János Illés* alperjel, kórházi főorvos és a Császárfürdő orvosa, *Rozmusz József Péter* kórházi felügyelő, vizsgázott fogorvos, *Maricsek Ferenc Irén* okl. gyógyszerész, *Hiebsch Dezső* okl. gyógyszerészsegéd, *Piszter Ferenc Aurél* áldozópap, kórházi lelkész, a rendfőnök titkára, *Racsek Lajos Kelemen* okl. gyógyszerész, gyógyszerértári gondnok, *Hlatky Árpád Romuald* kórházi gondnok, irodavezető, *Grössinger Nándor Pongrác* II. éves orvostanhallgató, *Kiss András Lucidus* II. éves gyógyszerésztanhallgató, *Haraszti Sándor Ágoston* I. éves gyógyszerésztanhallgató, *Villányi Lajos Zsigmond*

betegápoló, *Kóros István Dániel* I. éves gyógyszerésztanhallgató, *Kefey János Kolozs* vizsg. gyógyszerészsegéd, *Nagy Dezső Emil* betegápoló és irodasegéd, *Nagy Sándor Róbert* betegápoló és irodasegéd.

A budapesti intézet nyilvános jellegű kórháza 300 betegre van berendezve. A legutóbbi betegforgalmi kimutatás adatai szerint 1925. évben ápolatott 2755 beteg, ápolási napok száma 67.557, bejáró szegénybeteg 7779, fogászati műtét és foghúzás 43.543.

Egri rendház.

Piszker Dezső Valér perjel, okl. gyógyszerész, a kórház és az elmeegógyintézet igazgatója, *Szrapkó István Flórián* áldozópap, a növendékek mestere, *Vujsz András Emánuel* alperjel, irodavezető és az elmeegógyintézet főfelügyelője, *Wolner Antal Mihály* okl. gyógyszerész, nyugalmazott, *Kmetony János Máttyás* áldozópap, kórházi lelkész, *Nyerges Gyula György* okl. gyógyszerész, gyógyszer-

tári gondnok, *Jerkovics Mihály József* orvossegéd és irodavezető, *Fehér György Julián* betegápoló, *Lukács Lajos Ipoly* orvossegéd, *Schweiger Pál Norbert* vizsg. gyógyszerészségéd, *Dober Károly Rafael* elmegyógyintézeti felügyelő, *Mednyánszky István Benjámín* elmegyógyintézeti felügyelő, *Nagy Lajos Konstantin* gyógyszerészszerző, *Zakariás László Adolf* betegápoló, *Mitró Károly Ottó* betegápoló, *Csabafy Ferenc Nándor* betegápoló. Növendékek száma 15.

Az egri intézet nyilvános jellegű kórháza 100 betegre van berendezve. A legutóbbi betegforgalmi kimutatás adatai szerint 1925. évben ápoltatott 507 beteg, ápolási napok száma 9229, bejáró szegénybeteg 150, foghúzás 1460. Az elmegyógyintézet 350 betegre van berendezve. 1925. évben ápoltatott 340 beteg, ápolási napok száma 72.632.

Pécsi rendház.

Berez Károly Fidél perjel, okl. gyógyszerész, a kórház igazgatója, *dr. Schick Jakab Jácint* kórházi főorvos, *Sós István Pál* áldozópap, kórházi lelkész, *Zöldesi János Balázs* intézeti gondnok okleveles gyógyszerész, *Majtán Alajos Kajetán* okl. gyógyszerészségéd, *Fajcsék József Egged* okl. gyógyszerész, gyógyszerértári gondnok, *Répássy János Gyárfas* orvossegéd és irodavezető, *Óváry János Gusztáv* betegápoló.

A pécsi intézet nyilvános jellegű kórháza 80 betegre van berendezve. A legutóbbi betegforgalmi kimutatás adatai szerint 1925. évben ápoltatott 270 beteg, ápolási napok száma 5534,

bejáró szegénybeteg 2679, foghúzás 4200.

Pápal rendház.

Lober Dezső Imre perjel, okl. gyógyszerész, a kórház igazgatója, rendi kormánytanácsos, *Laczkó Imre Arnold* alperjel, kórházi lelkész, áldozópap, *Köszeghy Imre Kálmán* nyugalmazott, *Kacsur Károly Bertalan* okl. gyógyszerész, gyógyszerértári gondnok, *Balogh Gyula Sebestyén* okl. gyógyszerészségéd, *Kranitz Viktor Antal* irodavezető és betegápoló, *Jávorszky Ödön Elemér* betegápoló és irodasegéd.

A pápai intézet nyilvános jellegű kórháza 80 betegre van berendezve. A legutóbbi betegforgalmi kimutatás szerint 1925. évben ápoltatott 1086 beteg, ápolási napok száma 21.945, bejáró szegénybetegek 6084, foghúzás 1772.

Váci rendház.

Szabó Pál Laurus perjel, a kórház igazgatója, áldozópap, kórházi lelkész, *Toponáry József Ede* okl. gyógyszerész, a gyógyszerértár gondnoka. *Farkas József Alajos* vizsg. gyógyszerészségéd, *Walla Ákos Lőrinc* irodavezető, *Nagy József Miklós* betegápoló.

A váci intézet magánjellegű kórháza 30 betegre van berendezve. Az utóbbi időben betegek helyett gyenge elméjű gyermekek nyertek elhelyezést, akik a gondozás mellett, a lehetőség szerint, vallásos oktatásban is részesülnek. A legutóbbi betegforgalmi kimutatás adatai szerint 1925. évben 28 gyermek nyert gondozást, ápolási napok száma 9214, foghúzás 744.

Sarutlan Kármelita Atyák.

Tartományi főnök:

P. HÁSZ BROKÁRD A. B. MARIA V.

Született Kisbéren, Komárom vármegye, 1888. Tartományfőnökké választott: 1917. Hivatása: Szemlélődő élettel egybekötött lelkivezetés és missziók. Önállósítási év: 1903. Védőszentje: Szent István király. Rendi protektor a Szentszéknél: *Basilus Pompily Basil* bíbornok. Általános rendfőnök: *Gulielmus a S. Alberto Lechner*. Roma 38. Corso d'Italia. Tartományi tanácsosok: *P. Hárs Ágoston* és *P. Pöll Ignác*.

Rendházak.

Győr.

Rendi Növendékek Háza.

Prior: *P. Pöll Ignác*.

Subprior és novicius mester: *P. Szeghy Ernő*.

Páterek száma 7, teológusok 11, noviciusok 5, laikus testvérek 8, gimnazisták 11. Alapítási év 1697.

Budapest.

(V., Huba-u. 12.)

Tartományfőnöki székhely.

Prior: *P. Hász Brokárd*.

Subprior: *P. Sente Vilmos*.

Atyák száma 6, Testvéreké 4. Alapítási év 1896.

Tartományon kívül tartózkodnak:

P. Szabó Pál, Spanyolország, Las-Palmasban.

*P. Markó Teréz*ius Genuában.

Theol. *Simon Cyrill* Rómában Collégium S. Teresában.

Fr. Kupi Márton Rómában a Generaliziumban.

A misszióspapok (lazaristák) kongregációja.

Tartományfőnök :

ÁRONFFY FERENC.

Született Pécsen 1873 november 26-án. Középiskoláit Pécsen végezte és már 1887-ben felvételt nyert az ottanikisszemináriumba. A teológiát a budapesti egyetemen, mint a központi szeminárium növendéke végezte. Tanulmányainak befejezése után egy évig Pécsen hitoktató, egy évig Villányban káplán és négy évig Bakócán helyi káplán volt. Innét lépett be 1901-ben a misszióspapok társulatába. Miután Grácban egy évet töltött, a piliscsabai házba került, 1909-ben pedig a Budapest gátutcai misszióház főnöke lett. Innét 1911-ben a Budapest ménesiúti házba helyezték, ahol 1915-ben az irgalmas nővérek magyar tartományának igazgatója, 1917-ben a misszióház főnöke, 1919-ben vicevizitátor, 1926-ban pedig a misszióspapok magyar tartományának vizitátora lett.

A misszióspapok kongregációja Depaul szent Vince, a szeretet nagy apostola, alapította 1625-ben. Feladatuk népmissziók tartása a falvakban, továbbá papi szemináriumok és exercitiumok vezetése, az úgynevezett Szeretet-egyesületek alapítása és végül a pogány népeknek a kereszténységre való térítése. A misszióspapok elnevezése tehát hivatásbeli munkájuktól származik. 1630-ban megkapta a kongregáció Párisban a «Saint-Lazare» nevű kolostort, innen a «lazarista» elnevezés. A kongregáció hivatalos címe: Congregatio Missionis.

Hazánkban szent Vince fiai először a törökök kiverése idejében a lengyel csapatokkal jöttek. Első házuk azonban csak Mária Terézia idejében alakult Nagyszombatban, majd Vácott. Ez utóbbi helyen

az egyházmegyei szemináriumot vezették. Ez a két ház a lengyel provinciához tartozott; néhány év múlva azonban ismeretlen okokból feloszlott. A XIX. század közepétáján megalakult az osztrák provincia. Ide magyar világi papok is léptek be, kik szorgalmasan látogatták a magyar falvakat. Az első magyarnyelvű misszió 1871 márciusában volt a fejérmegyei Nagyperkátán.

Az első magyar házat Ófensége József kir. herceg alapította 1898-ban Piliscsabán. Itt van jelenleg a magyar tartomány noviciátusa. A második ház 1903-ban épült Budapesten, a Gát-utcában, végül a harmadik ház 1909-ben épült Budapesten a Ménesi-úton. 1923-ban a Vallásalap a gátutcai ház helyett új házat és birtokot adott a somogymegyei Lakócsán. Ezek a missziósházak 1919 márciusáig az osztrák-magyar provinciához tartoztak. Az összeomlás miatt azonban a magyar tagok nehezen tudtak közlekedni a Grácban székelő tartományi főnökkel, amiért is a generális főnök a magyar házak számára vicevizitátort nevezett ki. 1920-ban végleg kiszakította a generális főnök a magyar házakat az osztrák provinciából és magyar viceprovinciát alakított, mely közvetlenül a generális főnök joghatósága alá tartozott. Végül 1926 március 19-én a Szentszék engedélyével az eddigi viceprovincia önálló provinciává lett, melynek vizitátorává, vagyis tartományi főnökévé a generális főnök az eddigi vicevizitátort, *Aronffy Ferencet* nevezte ki. Azóta az új provincia gyors fejlődésnek indult, úgy, hogy jelenlegi tagjainak száma: 15 misszióspap, 5 teológus, 15 novicius papnövendék, 17 világi testvér és 19 apostoli iskolás gimnazista.

A magyar missziótörténelemben előkelő helyet tölt be a kongregáció három tagja: *Erdélyi Ignác*, ki a mult század közepe táján Chengtingfuban működött, ott magyar pénzen több iskolát és templomot is épített; a másik *Úrge Ignác*, a nyolcvanas években a ningpoi apostoli vikárius helyettese, emléke még most is él a kínai keresztények között; a harmadik *Wilfinger József*, ki szintén Ningpoban működött s a boxerlázadás alkalmával kapott sérülésébe belehalt. Továbbá *Tóth Ernő*, aki fiatalon ment ki Kínába, de rövid idő múlva ott meghalt.

Budapesti rendház.

(I., Ménesi-út 18.)

Aronffy Ferenc tartományfőnök, *Guszich Lajos* házfőnök, *Heindl Vilmos*, *Puskásy Pál*, *Horváth Lajos*, *Barát János*, *Grőne Lajos*, *Turcsok Simon*, *Gazdik László*. — Teológus 5, segítőtestvér 3.

Piliscsaba.

Köhler Ferenc házfőnök, *Tutz György*, *Janisch Mihály*. — Szeminárista 15, segítőtestvér 3.

Lakócsa.

Hrebik Izidor házfőnök, *Lösch István*. — Segítőtestvér 8.

Societas Verbi Divini.

Tartományi főnök :

P. HANSEN HUBERT.

Az Isteni Ige Misszióstársasága 1916 óta van Magyarországon. *Balog József* máriakémendi esperes-plébános segítségével sikerült a minisztériumi engedélyt megszerezni a máriakémendi kegytemplom (Baranya megye) átvételére.

Az első két páter *Tschorn Pál* és *Drewek Félix* voltak. 1919-ig csak a kegyhely gondozásával és a külföldi missziók propagálásával foglalkozott két-három páter. 1919-ben át kellett a máriakémendi plébániát venni, már csak azért is, hogy existenciájuk legyen. Missziósintézet alapítására Máriakéménd nem lévén alkalmas, más helyet kellett keresni.

Koch Róbert budatétényi lelkész nagylelkű ajánlatára átvették a páterek az ő plébániáját, megvásároltak a plébániatemplom közelében egy tágas villát szép megtörtént az első magyar misz-

kerttel és így 1924 október 6-án szülőház ünnepélyes megnyitása.

Alapítója és első rektora a mostani rendtartományi főnök, *P. Hansen Hubert* volt. Ő a Rajna vidékén 1872-ben született. 1916 őszén jött Magyarországra, 50 éves korában megtanulta rendkívüli áldozatos buzgósággal a magyar nyelvet.

1926 októberében kapott a ház új rektort *P. Feikus József* személyében, aki 1922—23-ban a pápai orosz segítőakció tagja volt. Neki segít a pasztorációban, tanításban és nevelésben *P. Wodarka* és *P. Venczel*, aki mint ötvenéves korú plébános lépett be a kongregációba.

A rendi gimnáziumban öt világi tanár van alkalmazva. Hat osztályban tanul az intézetnek 58 növendéke és azonkívül 20 bejáró tanuló.

Négy testvér segít, főképen a két missziós-irat a «Kis Hitterjesztő» és a «Missziósnapló» kiadásában és elterjesztésében.

Neveik : *Máté, Fridolin, Rafaél és Suitbert.*

Keresztény Iskolatestvérek Kongregációja.

Tartományi főnök:

BRÜCKNER FR. HYZAZINTH M.

Született Nieder-Heidisch, 1878 február 14. 1894 óta a rend tagja és 1925 július 15-én lett a «Magyar-Osztrák Tartomány» főnöke.

Székhelye: Wien, XXI/8. Strebersdorf.

Alapította: De la Salle szent János, 1682 június 24-én. XIII. Benedek pápa az «In apostolicae dignitatis solio» kezdetű bullával megerősítette a rendet 1725 január 25-én.

A keresztény iskolatestvérek szervezete oly társaság, melyben a tagok ingyenes tanításra kötelezik magukat. Célja, hogy a gyermekeket keresztény nevelésben részesítse. Ez okból a tagok tanítással foglalkoznak, a gyermekekre felügyelnek, szent vallásunk titkaira oktatják őket és a keresztény elveket szívükbe csöptetik.

A rend generálisa: *Fr. Allais Charles.*

Székhely: Lembecq lez Hal. Belgium.

Csonka-Magyarországon jelenleg következő rendházai vannak:

Budapest.

I., Istenhegyi-út 32. Telefon: T. 125—50.

1896-ban létesült. Ezzel kapcsolatos a «Szent József» fiúnevelőintézet elemi és polgári iskolai fiúiskolával és internátussal.

Tagjai: *Krekán Fr. Cyprián A.* ház-

főnök, iskolaigazgató (1895 március 25 óta a rend tagja), *Rusznayák Fr. István M.* helyettes házfőnök, osztályfőnök (1894 augusztus 15. óta a rend tagja), *Vöröss Fr. Gebhard M.* rendtag, osztályfőnök (1892 augusztus 15. óta a rend tagja), *Jendrascák Fr. Fülöp* rendtag, osztályfőnök (1909 augusztus 15. óta a rend tagja),

Takáts Fr. Róbert A. rendtag, osztályfőnök (1913 október 26. óta a rend tagja), *Baranyai Fr. Makár J.* rendtag, osztályfőnök (1914 szeptember 8. óta a rend tagja), *Gerebenics Fr. Ipoly* rendtag, nevelő (1912 augusztus 15 óta a rend tagja), *Bendes Fr. Endre* rendtag, nevelő (1921 március 19. óta a rend tagja).

Az iskolánál azonkívül három világi tanár és egy világi tanító van alkalmazva.

Honok.

Szolnok vm.

A «Beniczky-fiúotthon»-nal kapcsolatos.

Tagjai: *Domina Fr. Lajos* házfőnök, újoncok igazgatója (1900 óta a rend tagja), *Ábrahámovics Fr. Gellért* helyettes házfőnök, iskolaigazgató (1901 óta a rend tagja), *Csernai Fr. Kornél* rendtag, osztályfőnök (1908 óta a rend tagja), *Virág Fr. László* rendtag, osztályfőnök (1920

óta a rend tagja), *Pálffy Fr. Vilmos* rendtag, osztályfőnök (1923 óta a rend tagja), *Krumpek Fr. Ambrus* rendtag, általános felügyelő (1908 óta a rend tagja), *Szalay Fr. Tamás B.*, az újoncmester segédje (1924 óta a rend tagja), *Kovács Fr. Viktor Cs.* rendtag, irodavezető (1924 óta a rend tagja), *Lisznyai Fr. Ferenc* rendtag, nevelő (1923 óta a rend tagja), *Nagy Fr. Zoltán G.* rendtag, nevelő (1924 óta a rend tagja).

Van ott azonkívül tíz újonc és öt jelölt.

Szeged.

Ujszeged, kir. kat. tanítóképző.

Horváth Fr. Kristóf házfőnök és képezdei tanár (1910 óta a rend tagja).

Van ott még két rendtag, kik a tanítóképzőt látogatják. A megszállás következtében a következő rendházakat elvesztették: *Loretom, Nyitra-bajna, Szatmárnémeti és Ürmény.*

Szalézi Szent Ferenc Társasága.

Tartományi főnök:

PLY WACZYK SZANISZLÓ.

A rokonszenves lengyel nemzet fia. 1880-ban született Jedlechen, a pozeni tartományban. 1898-ban lépett a Szalézi Társaságba Turinban. 1906-ban szentelték pappá Lembergben. Tanulmányait a krakkói Jagelló-egyetemen fejezte be. Novicius-mester volt Radnán (Krajna), majd igazgatója az osvienccsими (Galicia) nagy intézetnek. 1914-ben került Magyarországra és a szentkereszti intézet vezetését vette át. 1919—1920-ban Nyergesújfalun, 1920—1922-ben az óbudai Szent Alajos-házban az igazgatói állást töltötte be. 1920 óta ismét Szentkereszten működött mint igazgató és novicius-mester.

A tartományi főnökség székhelye: *Esztergom-Tábor* (Szent József Fiúnevelő-Otthon).

A tartományi főnök tanácsosai: *Antal János* és *Czuczor János dr.*
Titkár: *Regöczy József.*

A Szalézi Társaságot tiszteletreméltó *Bosco János* alapította. Don Bosco 1815 augusztus 16-án született Turinhoz, pontosabban Castelnovo d'Astihoz közel fekvő Becchi nevű helységben és 1888 január 31-én halt meg Turinban. Szalézi szent Ferenc neve és égi pártfogása alatt alapította meg Társaságát a szegénysorsú és elhagyatott fiú-iffjúság gondozására, másodsorban a Segítő Szűz Mária Leányainak Társaságát a leány-iffjúság gondozására, e kettő mellé végre harmadrendképen a Szalézi Munkatársak Egyesületét. A Szalézi Társaság szabályait 1874 április 3-án hagyta véglegesen jóvá a római Szentszék.

A Társaságnak sokoldalú gyermekvédelmi tevékenysége közt első helyet foglalnak el az úgynevezett vásár- és ünnepnap, illetőleg

mindennapi *oratóriumok*, melyekben Don Bosco fiai az ifjúságot azon célból gyűjtik össze, hogy megmentsék a romlás veszedelmétől, másrészt, hogy vallási kötelességeik teljesítésére és tisztességes szórakozásra nekik alkalmas helyet nyújtsanak. Az oratóriumokon kívül vannak a Társaságnak ipari és művészeti iskolái, árvaházai, elemi és középfokú iskolái, rendi-nevelőintézetei és a pogányok között *missziós intézményei*. 1875-ben indult meg missziós tevékenysége Patagóniában, majd Dél-Amerika többi országaiban; újabban Belga-Kongóban (Afrika), Assamban (Élő-India), Kínában, Kimberleyben (Ausztrália), tavaly óta pedig Japánban is.

Az egész világon elterjedt Szalézi Társaság 46 tartományra oszlik és mintegy 7000 tagot számlál. Ezek 520 különféle természetű intézetben működnek.

Magyarországba a konstantini jubileum alkalmával 1913-ban telepítette be a szaléziakat *Csernoch János dr.* bíboros-hercegprímás az esztergommegyei Péli-földszentkeresztre.

A Társaság egyetemes főnöke *Rinaldi Fülöp* 1926 augusztusában a magyar szalézi intézeteket elválasztotta a nagykiterjedésű osztrák-német rendtartománytól és Szent István magyar király neve és égi pártfogása alatt önálló tartománnyá (egyelőre visitatoriává) szervezte és élére tartományi főnökül *Plywaczyk Szaniszló* áldozópapot nevezte ki.

Az új tartomány jelenleg a következő intézeteket foglalja magában: a következő művekkel és személyzettel:

Szentkereszt.

(Esztergom vm., u. p. Bajót.)

Országos jellegű búcsújáróhely, noviciátussal. Helyi közlönye: a „*Szentkeresztli Visszhang*” negyedévenként jelenik meg.

Bondó Antal igazgató és noviciusmester, *Bali János* lelkész, *Nagy Sándor* házgondnok (prefektus).

Papnövendék 11, Laikus testvér 2, Novicius 22.

Nyergesújfalú.

(Esztergom vm.)

Magánjellegű négyosztályú gimnázium. 1919-ben nyílt meg.

Kiss Mihály igazgató, *Szilkey Károly* házgondnok (prefektus), *dr. Törnár Ferenc dr.* tanulmányi vezető, *Baki Béla* gyóntató.

Papnövendék 4, Laikus testvér 1.

Budapest.

(III., Kiscelli-u. 79.)

„Szent Alajos Háza” szegénysorsú, túlnyomóan árva fiúcskák részére, ünnepi oratóriummal és ifjúsági körrel. 1920 óta.

Varga Dénes igazgató.

Papnövendék 2.

Rákospalota.

(Clarisseum.)

1924 óta az *Országos Kat. Patronage-Egyesülettel* kapcsolatban az igazságügyi, illetve népjóléti minisztérium által beutalt elhagyatott gyermekek gondozására. Ezek iparosnövendékek, kisebb részben iskolás fiúk. Az intézet keretében ezenkívül virágzó vasár-és ünnepnap oratórium van: Szivgárdával, cserkészcsapattal, ifjúsági körrel. A Szalézi Munkatársaknak itt

helyi szervezetük van. Az intézet helyi közlönye «*Clarisseum*» címmel havonként 4300 példányban jelenik meg.

Antal János igazgató, *Varga Gy. Aladár* házgondnok (prefektus), *Babirák Gyula*, katekéta (spirituális), *Ádám László*, a «*Szalézi Értesítő*» és a «*Clarisseum*» szerkesztője, *Torda Mihály* gyóntató.

Papnövendék 4, Laikus testvér 1.

Esztergom-Tábor.

Szent József Fiúnevelő-Otthon. 1925 óta az *Országos Kat. Patronage-Egyesülettel* kapcsolatban az igazságügyi

minisztérium által beutalt elhagyatott gyermekek gondozására, elemi, polgári, ipari és kertészeti iskolákkal.

Dr. Czuczor János igazgató, *Szabó Gyula* házgondnok (prefektus), *Szivontsik Antal* katekéta (spirituális), *Regőczy József* tanulmány vezető, *Gábor József* ipariskolai felügyelő, *Koller József* gyóntató.

Papnövendék 16.

A Szalézi Társaság magyarnyelvű hivatalos közlönye a «*Szalézi Értesítő*», kéthavonként 6100 példányban jelenik meg és Don Bosco Szalézi műveit, nevelési módszerét és a Szalézi Munkatársak tevékenységét ismerteti. (Szerkesztőség: *Rákospalota, Clarisseum.*)

Nagy szent Bazil rendje.

A görög szertartású katolikusok egyetlen szerzetrendje a Bazilitarend. Eredeti programja, melyet nagynevű alapítója, a rend alapító atyja, nagy szent Bazil megjelölt, a contemplacio volt. A haladó kor igényei azonban oda kényszerítették, hogy hovatovább több és több szerepet vállaljon a közéleti tevékenységből az Egyház és a lelkek üdve érdekében. Úgyhogy ma felöleli mindama tevékenységet, ami a latin szertartású szerzetrendekben külön-külön található: népmissziók, lelkigyakorlatok, nevelés, lelkipásztorkodás, irodalom stb. Mindez azért így, mert nagy szent Bazil alapítása után a görög szertartású Egyházban a szerzetrendek száma nem szaporodott, hogy a lelki kultúra sokágú munkáját egymás közt megoszthatta volna.

Ma a Bazilita-rendnek hét provinciája van: a grottaferrátai, galíciai, magyar, kárpátalji, román, kanadai és braziliai provinciák. A magyar, kárpátalji, román, kanadai és braziliai részek még nem képeznek önálló provinciákat, most vannak kialakulóban.

Az integer Magyarország területén fennálló magyar provincia kilenc zárdából (monostor) állott a következő helyeken: Munkács, Máriapócs, Ungvár, Krasznibród, Bukóchegy, Bikszád, Misztice, Kisberezna és Husztboronyán. Az összeomlás után a magyar provinciában csak egy maradt: Máriapócs, a többi a megszállt területekre esett.

A magyar területi Máriapócsra jelenleg hét bazilita él: *P. Dolhy Leontin* házfőnök és ekonómus, *P. Bojcsik Sebestyén* vikárius és katekéta, *P. Zsalkovits Dénes* kegyhelygondnok és s.-lelkész, *P. Legeza Tivadar* papi és népmissziók vezetője, *Gajdos Ágoston*, *Popovics Benedek* és *Fülöp József*, laikus testvérek. A rendtagok működése népnevelés, missziók tartása és paróchiavezetésben merül ki. A jelenlegi rendtagok reformált baziliták, azaz az 1921. év óta reformálás alatt álló szent Bazil-rend tagjai.

A máriapócsi rendház birtokában van a máriapócsi országhírű kegyhely is. Nagyszerű románstílusú templomában őrzik a bold. Szűz csodatevő kegyképét, melynek hírneve főleg könnyezéseihöz fűződik. Ugyanis 1696-ban történt első könnyezése s miután a hivatalos vizsgálat megállapította a könnyezés természetfölöttiségét s a vizsgálattal kapcsolatban történt csodás események messze vitték híret, a császári udvar parancsára Bécsbe szállították. Útközben Kassa mellett Bárca községben festőművész három példányban lemásolta s e másolatok egyike került vissza Máriapócsra. A Bécsbe vitt pócsi képpel 30 napos könyörgő körmenetet tartottak a bécsiek, ostromolva az Eget, hogy savoyai Eugén szorongatott

serege feltartóztassa az előretörő török seregeket. S íme, a harmincadik napon, amikor a bécsiek elhelyezik a pócsi könnyező képet állandó helyére, a Szent István-bazilikában, savoyai Eugén legyőzi a törököt Zentánál 1697 szeptember 11-én. Ezzel az eseménnyel meg is szűnt a Bécsben lévő pócsi kép nevezetessége.

Hanem ennek másolata, amelyik visszakerült Máriapócsra az elsőnek emlékéül, újra a könnyezés csodáját mutatta. Könnyezett 1715. és 1905. esztendőkbén. Mindannyiszor polgári és egyházi hatóság állapította meg természetfölöttiségét. S miután a Gondviselés a könnyezések csodáival Pócs felé vonta a hitben gyengülő tömegek figyelmét, azóta ezek lelke frissült fel hitében s ezek imája lett meghallgattatást csodálatosan Máriapócscon. Így lett Máriapócs megmentője s fenntartója a katolicizmusnak a protestáns tengerben s emellett elszakíthatatlan kapcsa a szent Uniónak a görög szertartású katolikus Egyház és szent Péter trónusa között.

